

LLIÇÓ 1

MARC NORMATIU DE LA PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

- ▶ Marc normatiu
  - Normativa de prevenció de riscos
  - Normativa de salut laboral
  - Normativa de seguretat industrial

- ▶ Article 1 LPRL. Composició normativa prevenció

▶ Fonts de la prevenció de riscos

◦ Constitució Espanyola

- Art 40.2 CE
- Art 15 CE
- Article 43.1 CE. Dret a la protecció de la salut
  - Dret complex
    - Absolut. Dret fonamental del ciutadà
    - Relatiu. Caràcter programàtic
- Art 43.2 CE
- Art 45.1 CE

- Normes internacionals
  - Conveni núm. 155 OIT
    - Deure dels Estats de dur a terme una política activa de seguretat i salut
  - Altres convenis.
  - Recomanacions OIT
  - Estratègia global de seguretat i salut en el treball 2003. Activitats normatives OIT.
    - Noves estratègies i solucions per als perills i riscos
    - Participació interlocutors socials
    - Prioritat seguretat i salut internacional, nacional i empresarial
    - Instauració i manteniment d'una cultura preventiva
    - Tasca de l'OIT en promoció de la seguretat i salut
  - Carta Social Europea 1961. Ratificada per Espanya el 1981
    - Reconeixement de seguretat i higiene en el treball
    - Compromisos de les parts contractants

- Normes comunitàries
  - Dret originari
    - Tractats constitutius CEE, CECA i CEEA/TFUE
    - Dos comitès consultius
      - Comitè consultius Seguretat i Higiene
      - Agència Europea per a la Seguretat i Salut en el Treball
        - Proporciona informació tècnica, científica i econòmica en l'àmbit de la seguretat i la salut
  - Dret derivat
    - 8a etapa (2007 en endavant)
      - Estratègia comunitària de salut i seguretat en el treball 2007-2012
    - Directiva Marc 89/391 /CEE, del Consell, de 12 de juny.
    - Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- ▶ Estratègia comunitària de salut i seguretat en el treball 2007–2012. 8 objectius
  - ▶ Garantir la correcta aplicació legislació UE
  - ▶ Donar suport a PIME en l'aplicació de la legislació vigent
  - ▶ Adaptar i simplificar el marc jurídic en l'evolució del treball
  - ▶ Fomentar el desenvolupament d'estratègies nacionals
  - ▶ Crear cultura general de prevenció riscos (tant en treballadors com en empresaris)
  - ▶ Elaborar mètodes d'identificació i d'avaluació de nous riscos
  - ▶ Millorar el seguiment dels progressos assolits
  - ▶ Promoure la seguretat i la salut a escala internacional (OIT, OMS)

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- Desenvolupar els preceptes constitucionals
- Adaptar la normativa espanyola a les directrius comunitàries
- Complir els compromisos internacionals
- Unificar la normativa anterior obsoleta
- Corregir l'escàs compliment de la normativa
- Elevat nombre de sinistralitat laboral

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- ▶ Àmbit d'aplicació. Article 3 LPRL
  - Relacions laborals per compte d'altri
  - Relacions de caràcter administratiu o estatutari de personal d'administracions públiques
  - S'aplica a centres i establiments militars amb particularitats
  - Els establiments penitenciaris s'adaptaran a la LPRL
  - S'aplica a les operacions d'estiba, desestiba i descàrrega de conductors professionals.

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- Altres centres d'imputació normativa
  - Socis treballadors de cooperatives de treball associat
  - Fabricants, importadors i subministradors
  - Treballadors autònoms

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- ▶ No s'aplica en funcions públiques de policia, seguretat, duana, serveis operatius de protecció civil i peritatge forense en els casos de greu risc, catàstrofe o calamitat pública.
- ▶ No s'aplica a la relació laboral especial de la llar familiar

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- ▶ Objecte de la LPRL. Art. 2.1 LPRL
- ▶ Subjectes implicats
  - Administracions públiques
  - Empresaris
  - Treballadors
  - Sistemes de prevenció
  - Representació dels treballadors
  - Fabricants, importadors i subministradors
- ▶ Responsabilitats i sancions

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- ▶ Definicions legals
  - Article 4 LPRL
    - Prevenció
    - Risc laboral
    - Danys derivats del treball
    - Risc laboral i imminent
    - Equip de treball
    - Condició de treball
    - Equip de protecció individual

Llei 31 / 1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals

- ▶ Reforma realitzada per la Llei 54/2003, de 12 de desembre
  - Corregir deficiències i problemes d'aplicació LPRL
    - Manca d'integració de la prevenció
    - Falta d'adequació normativa de les noves formes de treball

Altres lleis en matèria de prevenció

- Llei 32/2006, de 18 octubre. Subcontractació sector construcció
- Llei 25/2009, lliure accés activitats serveis
  - Simplificació d'elaboració de la documentació
  - Promoció d'integració de la prevenció
  - Nova regulació de l'autorització d'auditories

Normes de caràcter reglamentari

- Article 6 LPRL. Matèries objecte de regulació per normes reglamentàries

Normes autonòmiques

- ▶ Article 147.1.7 CE.
  - Competència estatal
- ▶ Les CCAA tenen només competència d'execució

Negociació col·lectiva

- Art. 2.2 LPRL
  - Com a norma mínima
  - Com a dret dispositiu
    - Art 35.4 LPRL
  - Com a norma que regula allò que no regula la normativa
    - DA 7a RSP
- Directrius
  - Acord Tripartit Prevenció de Riscos 2002
  - Acord Interconfederal Negociació Col·lectiva 2010–2012
    - Escasses referències
  - Resultats de la negociació col·lectiva

Altres instruments

- ▶ Estratègia Espanyola de Seguretat i Salut en el Treball 2007–2012
- ▶ Plans autonòmics en matèria de prevenció de riscos laborals

Estratègia Espanyola de Seguretat i Salut en el Treball 2007-2012

- ▶ Estableix el marc general de les polítiques de prevenció a curt, mitjà i llarg termini
- ▶ Objectius generals
  - Reduir sinistralitat laboral
  - Millorar nivells seguretat i salut
- ▶ Objectius instrumentals

Estratègia Espanyola de Seguretat i Salut en el Treball 2007–2012

▶ Objectius instrumentals

- Millorar compliment normativa pimes
- Millorar eficàcia i qualitat sistema de prevenció
- Enfortir paper interlocutors socials i la implicació dels treballadors i empresaris
- Implicació poders públics
  - Formació en prevenció
  - Sistemes d'informació i investigació
  - Desenvolupament cultura preventiva
  - Reforçar institucions dedicades a la prevenció

CAPÍTOL SEGON

LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES EN MATÈRIA DE
SEGURETAT I SALUT

- ▶ Principis d'actuació pública
  - Coordinació entre les administracions públiques
  - Participació d'associacions empresarials i de sindicats en els organismes públics (agents socials)

▶ Administracions públiques competents

◦ Art. 5.1 LPRL

- Administració General d'Estat
- Administracions comunitats autònomes
- Administració local

- **Administració laboral**
- **Administració sanitària**
- **Administració industrial**
- **Administració educativa**
- **Administració mediambiental**

Administració laboral

- ▶ **Competències preventives**
  - Promoció i assessorament tècnic (prevenció)
    - Informació, divulgació, formació i investigació, assistència i cooperació tècnica i seguiment de les actuacions preventives
  - Vigilància i control de compliment de la normativa
    - Assessorament i assistència tècnica, desenvolupament de programes específics per a millorar el control
  - Sancionar incompliments de normativa

Administració laboral

- ▶ Promoció i assessorament tècnic (prevenció)
  - Institut Nacional Seguretat i Higiene en el Treball (INSHT)
    - Òrgan tècnic especialitzat Administració General
    - Article 8 LPRL i RD 577/1982, 17 de març
      - Format per òrgans d'àmbit estatal i òrgans d'àmbit territorial
      - Funcions
        - Assessorament tècnic en l'elaboració normativa
        - Promoció, formació, informació, investigació, estudi i divulgació matèria preventiva
        - Suport tècnic i col·laboració ITSS
        - Col·laboració organismes internacionals / desenvolupament de programes cooperació internacional

Administració laboral

- Qualsevol altra funció dins del seu àmbit
  - Coordinació i intercanvi d'informació entre les administracions públiques i donar-los suport tècnic especialitzat
  - Actuar com a centre de referència nacional per a garantir coordinació amb institucions de la Unió Europea (AESST)
  - Exercir la Secretaria General de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (assistència tècnica i científica)
  - L'OM de 28 novembre de 2006 afegeix funcions:
    - Desenvolupament del programa d'activitats preventives d'àmbit estatal o supraautonòmic
    - Realització de treball i investigacions d'AT i MP
- Òrgans tècnics CCAA

Administració laboral

- ▶ Vigilància i control del compliment de la normativa
  - ▶ Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS)
    - ▶ Art. 9.1 LPRL
      - ▶ Vigilar el compliment de la normativa prevenció
        - ▶ Requeriments a l'empresari
        - ▶ Propostes de sanció a l'autoritat laboral
        - ▶ No pot actuar:
          - ▶ Sector de la mineria.
          - ▶ Fabricació, transport, emmagatzematge, manipulació i utilització d'explosius
          - ▶ Transport terrestre
          - ▶ Activitats d'exposició a radiacions ionitzants

Administració laboral

- ▶ Sancionar incompliments de normativa
  - ▶ Capítol VII LPRL
  - ▶ Reial decret legislatiu 5/2000 Llei d'infraccions i sancions d'ordre social

Administració sanitària

- ▶ Art. 19, 32 a 34 de la Llei 33/2011, de 4 d'octubre, general de salut pública
- ▶ Article 10 LPRL
  - Avaluació i control d'actuacions sanitàries que realitzen les empreses en els serveis de prevenció
  - Elaboració mapes de riscos laborals i estudis epidemiològics
  - Supervisió de la formació preventiva del personal sanitari dels serveis de prevenció
  - Elaboració, divulgació d'estudis, investigacions i estadístiques

Administració industrial

- ▶ Llei 21 / 1992, de 16 de juliol, d'indústria
- ▶ Article 11 LPRL

Administració educativa

- ▶ Art. 5.2 LPRL
  - Col·laboració MTAS i MEC
  - Titulats superiors en prevenció de riscos
  - Inclusió en els plans d'estudis de la cultura de la prevenció laboral
  - Formació. Capítol VI RSP
    - Nivell bàsic
    - Nivell mitjà
    - Nivell superior

Participació agents socials

- ▶ Art. 5.1 b) LPRL
- ▶ Article 12 LPRL
- ▶ Materialització
  - A escala estatal:
    - Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el treball
    - Fundació Prevenió Riscos Laborals (adscrita CNSST)
  - En l'àmbit de les CCAA: Disposició addicional 12a LPRL

Participació d'agents socials (àmbit estatal)

- ▶ **Comissió Nacional Seguretat i Salut en el Treball**
  - RD 1879/1996, de 2 d'agost
    - Òrgan col·legiat assessor d'administracions públiques
    - Òrgan participació institucional
    - Composició
      - 1 representant de cada comunitat autònoma
      - 17 vocals Administració General
      - 17 vocals representant CCAA
      - 1 vocal Ceuta
      - 1 vocal Melilla
      - 19 vocals en representació d'associacions empresarials
      - 19 vocals en representació de sindicats

Participació d'agents socials (àmbit estatal)

- President / 4 vicepresidents / Secretaria (director INSHT)
- Funcionament
  - Ple
  - Comissió permanent
  - Grups de treball
- Acords per majoria
- Funcions. Article 13.3 LPRL
  - Informació passiva: dret a ser informada d'actuacions preventives de les administracions públiques
  - Informació activa, consulta o proposta en relació a aquestes actuacions
  - Disposició addicional vuitena RSP

Participació d'agents socials (àmbit estatal)

- ▶ Fundació de Prevenció de Riscos Laborals
  - Disposició addicional cinquena LPRL
    - Adscrita a la CNSST
    - Aplicació de la normativa de fundacions
    - Patrimoni
      - Dotació efectuada amb càrrec al Fons de prevenció i rehabilitació procedent dels excedents de gestió de les MATEP
      - Justificació de la destinació de l'aportació
      - Els seus estatuts els aprova la CNSST

Participació d'agents socials (àmbit autonòmic)

- Disposició addicional dotzena LPRL
  - Òrgans autonòmics CCAA
    - INVASSAT
  - Funcions:
    - Promoció, estudi, documentació, formació i divulgació, assessorament, seguiment i col·laboració i participació institucional en prevenció.
- ▶ Existència de fundacions sectorials

Organismes comunitaris

- ▶ Unitat de Salut, Seguretat i Higiene en el Treball
  - Elabora i promou la política comunitària de seguretat i salut
  - Seguiment i control de l'aplicació de la normativa
  - Promoció de polítiques nacionals (estudis, programes i finançament de projectes i actuacions concretes)
- ▶ Comitès Consultius
  - Suport de la Comissió Europea en prevenció de riscos
    - Assessorament normatiu, foment de la investigació, intercanvi d'informació entre Estats, fixació de criteris de millora en seguretat i salut

Organismes comunitaris

▶ Comitès consultius

- Suport de la Comissió Europea en prevenció de riscos
  - Assessorament normatiu, foment de la investigació, intercanvi d'informació entre Estats, fixació de criteris de millora en seguretat i salut
- Comitè d'alts responsables d'inspecció de treball
  - Fòrum de debat sobre l'aplicació de la normativa comunitària
- Comitè científic per als valors límit d'exposició
  - Assessora la Comissió Europea en la fixació de valors límit d'exposició a substàncies.

Organismes comunitaris

- Comitè Consultiu per a la Seguretat i Salut en el Treball (2003)
  - Assistència a la Comissió en preparació, aplicació i avaluació d'iniciatives relatives a seguretat i salut:
    - Intercanvia punts de vista i experiències
    - Contribueix a l'elaboració d'un enfocament comú, determinació prioritats comunitàries
    - Assenyala els sectors necessaris d'adquirir nous coneixements i realitzar accions de formació i investigació
    - Defineix criteris i objectius de prevenció d'AT
    - Defineix mètodes d'avaluació i millora del nivell de protecció
    - Contribueix a la informació d'administracions i agents socials
    - Emet dictamen sobre projectes d'iniciatives comunitàries
    - Emet dictamen sobre el programa anual AESST

Organismes comunitaris

- Agència Europea Seguretat i Salut en el Treball (1994)
  - Foment de la millora en seguretat i salut
    - Recopilació d'informació sobre matèria de prevenció
  - Composició
    - Director
    - Consell d'Administració
      - 1 representant governamental (vot doble)
      - 1 representant sindical de cada Estat
      - 1 representant empresarial de cada Estat
      - 3 representants de la Comissió Europea
  - Decisions: majoria de 2/3 dels vots

Capítol Tercer

Les obligacions dels empresaris en matèria
de prevenció de riscos laborals

- ▶ Obligació empresarial protecció del treballador
  - Obligació contractual. Contingut bàsic del contracte de treball
    - Art. 4.2 d) ET:
      - *Dret del treballador a la seua integritat física i a una adequada política seguretat i higiene.*
    - Concretada en l'art. 19 del ET
  - Abans estava regulada en l'art. 7 de la OSHT

- En què es concreta? (Art. 19 ET)
  - Dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i higiene
  - Dret a participar en la inspecció i control d'aquestes mesures (propri o a través de representants generals o específics)
  - Dret a formació en matèria de seguretat i salut (inici relació laboral / canvi lloc de treball / aplicació nova tècnica)
  - Dret que l'empresari adopte mesures que facen desaparèixer riscos en cas de probabilitat seriosa i greu d'accident
  - Dret dels treballadors a torns i nocturns a protecció adaptada a les seues peculiaritats
  - Dret dels treballadors nocturns a reconeixement mèdic abans de l'inici del treball i periòdicament. Dret a canvi de lloc de treball
  - Dret d'adaptació del lloc de treball a la persona (treball monòton / repetitiu. Períodes descans (art. 36,5 ET)

Caracterització de l'obligació empresarial de protecció del treballador

- ▶ Dret del treballador a la protecció enfront dels riscos laborals
  - Elaboració d'una política de prevenció de riscos per les administracions públiques
  - Dret del treballador a una protecció EFICAÇ.
    - Garantir la seguretat i salut
    - En tots els aspectes relacionats amb el treball
    - Adopció de totes les mesures de prevenció necessàries
    - Obligació de caràcter contractual

Caracterització de l'obligació empresarial de protecció

- ▶ **Obligació contractual complexa**
  - Art. 14.1 i 2 LPRL
  - Obligació genèrica. Es concreta:
    - Obligació d'evitar el risc
    - Obligació d'avaluar riscos empresa que no es poden evitar (PLA DE PREVENCIÓ)
    - Obligació de **planificar activitat preventiva (PLA DE PREVENCIÓ)**
    - Obligació d'informació
    - Obligació de **consulta**
    - Obligació de **participació**
    - Obligació de **formació**
    - Obligació d'elaborar un **pla emergència**

Caracterització de l'obligació empresarial de protecció

- Obligació de mesures **risc greu i imminent**
  - Obligació de **vigilància de la salut**
  - Obligació de **documentació**
  - Obligació de **protecció treballadors especialment sensibles**
  - Obligació de **constitució sistema prevenció**
  - Obligació de **presència recursos preventius**
- Obligació de mitjans i no de resultat
    - L'empresari compleix si atén totes les obligacions, posa tots els mitjans.
    - L'important és posar els mitjans i no tant la producció del resultat.
    - Doctrina discrepant.

Caracterització de l'obligació empresarial de protecció

- Obligació de contingut variable
  - Permanent modificació
  - Obligació dinàmica
- Obligació d'impossible trasllat a tercers.
  - Art 14,4 LPRL
  - L'empresari no s'allibera de responsabilitat
  - Possibles accions de rescabament
- Obligació a càrrec de l'empresari
  - Art 14,5 LPRL
- Obligació autònoma

Principis d'acció preventiva

▶ Art 15,1 LPRL

- Evitar els riscos.
- Avaluar els riscos que no es puguem evitar.
- Combatre els riscos a l'origen.
- Adaptar el treball a la persona, en particular pel que fa a la concepció dels llocs de treball, així com a l'elecció dels equips i els mètodes de treball i de producció, de cara, en particular, a atenuar el treball monòton i repetitiu i a reduir els efectes en la salut.
- Tenir en compte l'evolució de la tècnica.
- Substituir el que és perillós pel que comporte poc o cap perill.
- Planificar la prevenció, buscant un conjunt coherent que integre la tècnica, l'organització del treball, les condicions de treball, les relacions socials i la influència dels factors ambientals en el treball.
- Adoptar mesures que anteposen la protecció col·lectiva a la individual.
- Donar les degudes instruccions als treballadors.

Obligació d'evitar el risc

- ▶ Definició
  - Article 3 del RSP
- ▶ Obligacions que inclou
  - Obligació d'identificar riscos (art. 4,2 LPRL)
    - Derivats del treball
    - Derivats de les condicions de treball
  - Per a què?
    - Per a evitar els riscos. Art 14,1 a) LPRL
    - Combatre els riscos a l'origen. Art 15,1 c) LPRL
    - Substituir el que és perillós pel que comporta poc o cap perill. Art 15,1 f) LPRL
  - Criteri de la possibilitat / no raonabilitat
    - Art 14,2 LPRL / art. 15,4 LPRL

Implantació del pla de prevenció

- ▶ Pla de prevenció (art. 16,1 LPRL)
  - **AVALUACIÓ DE RISCOS**
  - **PLANIFICACIÓ DE L'ACTIVITAT PREVENTIVA**
  - Contingut
    - Art 1,1 RSP: Projecció en els processos tècnics, organització del treball i les seues condicions
    - Art 1,2 RSP: Obligació d'incloure la prevenció en qualsevol activitat i decisió
  - Característiques
    - Aprovació de la direcció empresa
    - Assumpció per tota l'estructura organitzativa
    - Coneixement per tots els treballadors

Pla de prevenció

- Suport documental
- A disposició de l'autoritat laboral, sanitària
- A disposició dels representants dels treballadors

Pla de prevenció

- **Contingut. Art 2,2 RSP**
  - a. La identificació de l'empresa, de la seua activitat productiva, el nombre i característiques dels centres de treball i el nombre de treballadors i les seues característiques amb rellevància en la prevenció de riscos laborals.
  - b. L'estructura organitzativa de l'empresa, identificant les funcions i responsabilitats que assumeix cadascun dels seus nivells jeràrquics i les respectives vies de comunicació entre ells, en relació amb la prevenció de riscos laborals.
  - c. L'organització de la producció pel que fa a la identificació dels diferents processos tècnics i les pràctiques i els procediments organitzatius existents en l'empresa, en relació amb la prevenció de riscos laborals.
  - d. L'organització de la prevenció en l'empresa, indicant la modalitat preventiva elegida i els òrgans de representació existents.
  - e. La política, els objectius i les metes que en matèria preventiva pretén assolir l'empresa, així com els recursos humans, tècnics, materials i econòmics dels quals disposarà a aquest efecte.

- **AVALUACIÓ DE RISCOS.**
  - Contingut. Art 16,2 a) LPRL
    - Estudi potencials de riscos dels treballadors
    - Obtenció d'informació
    - Adopció de mesures preventives
    - Inclou riscos generals i específics (peculiaritats dels treballadors)
      - Perspectiva objectiva dels riscos
      - Perspectiva subjectiva dels riscos
  - Annexos VII i VIII RSP

- Moment
  - Inicial
  - Reiteració posterior. Art 16,2 a) LPRL / 4,2 RSP
    - L'elecció d'equips de treball, substàncies o preparats químics, la introducció de noves tecnologies o la modificació en el condicionament dels llocs de treball.
    - El canvi en les condicions de treball.
    - La incorporació d'un treballador amb característiques personals o estat biològic conegut que el facen especialment sensible a les condicions del lloc.
    - Quan es produïsquen danys per a la salut o apareguen indicis que la protecció és insuficient.
    - Quan ho establisca una disposició específica.
    - Quan ho acorden l'empresari i els representants (art. 6,2 RSP).

- Reiteració posterior. Criteris que cal tenir en compte (art. 6,1 RSP)
  - La investigació sobre les causes dels danys per a la salut que s'hagen produït.
  - Les activitats per a la reducció o eliminació dels riscos.
  - Les activitats per al control dels riscos.
  - L'anàlisi de la situació epidemiològica segons les dades aportades pel sistema d'informació sanitària o altres fonts disponibles.

- **Procediment. Article 5 RSP**
  - Criteris objectius de valoració.
  - Ha de proporcionar confiança sobre els resultats.
  - En cas de dubte s'han d'adoptar les mesures més favorables per als treballadors.
  - Inclourà la realització dels mesuraments, les anàlisis, etc., que es consideren necessaris, llevat que es tracte d'operacions, activitats o processos en els quals l'avaluació professional acreditada permeta arribar a una conclusió sense necessitat de recórrer-hi.
  - Quan l'avaluació exigisca la realització de mesuraments, anàlisis, etc., i la normativa no indique o concrete els mètodes, o quan els criteris d'avaluació que preveja aquesta normativa hagen de ser interpretats o precisats a la llum d'altres criteris de caràcter tècnic, es podran utilitzar, si existeixen, els mètodes o criteris que recullen:
    1. Normes UNE.
    2. Guies de l'INSHT, l'Institut Nacional de Silicosis i protocols i guies del MSC, així com d'institucions competents de les CCAA.
    3. Normes internacionals.
    4. En absència dels anteriors, guies d'altres entitats de reconegut prestigi en la matèria o altres mètodes o criteris professionals descrits documentalment.

- Obligació empresarial que pot fer el mateix empresari o ser atesa per:
  - Treballadors designats (art. 30,1 LPRL)
  - Serveis de prevenció propis. Article 31 LPRL
  - Serveis de prevenció aliens
- Capacitat requerida
  - Annex III RSP
  - Annex IV RSP
  - Annex V RSP

- Col·laboració en l'avaluació de riscos
  - Treballadors (directament o a través de representants)
    - Article 33 LPRL
  - Delegats de prevenció
    - Dret de consulta. Art 36,1 c) LPRL
    - Dret d'acompanyar tècnics. Art 36,2 a) LPRL
    - Comitè de Seguretat i Salut (art. 39,1 a) LPRL)
    - Administracions Públiques / INSHT / ITSS (art. 7,1 a), 8,1 b) i 9,1 b) LPRL)
    - Fundació per a la prevenció de riscos laborals o fundacions sectorials o autonòmiques (disposició addicional cinquena LPRL)

◦ PLANIFICACIÓ ACTIVITAT PREVENTIVA

- Art 15,1 g) LPRL. Principi bàsic d'acció preventiva

Planificar la prevenció, buscant un conjunt coherent que integre la tècnica, l'organització del treball, les condicions de treball, les relacions socials i la influència dels factors ambientals en el treball

- Art 16,2 b) LPRL

Si els resultats de l'avaluació revelen situacions de risc, l'empresari realitzarà aquelles activitats preventives necessàries per a eliminar o reduir i controlar aquests riscos (...), incloent-hi per a cada activitat preventiva el termini per a dur-la a terme, la designació de responsables i els recursos humans i materials necessaris per a la seua execució.

- Art 23,1 c) LPRL. Elaboració de document

Planificació de l'activitat preventiva, incloses les mesures de protecció i de prevenció a adoptar i, si escau, material de protecció que s'haja d'utilitzar

◦ PLANIFICACIÓ ACTIVITAT PREVENTIVA

- Elaboració de documentació de manera simplificada
  - Art 16,2 *bis* LPRL

Les empreses, en atenció al nombre de treballadors i a la naturalesa i perillositat de les activitats realitzades, podran realitzar el pla de prevenció de riscos laborals, l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva de manera simplificada, sempre que això no supose una reducció del nivell de protecció de la seguretat i la salut dels treballadors i en els termes que es determinen.

- Quin tipus d'empreses?
- Criteris que cal tenir en compte:
  - Nombre de treballadors
  - Naturalesa i perillositat de les activitats
  - La simplificació no ha de comportar una reducció del nivell de protecció dels treballadors.
- Necessitat de desenvolupament reglamentari

◦ Nou apartat 4 de l'art. 2 de l'RSP:

- *Les empreses de fins a 50 treballadors que no desenvolupen activitats de l'annex I poden reflectir en un únic document el pla de prevenció de riscos laborals, l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva.*

Aquest document serà d'extensió reduïda i fàcil comprensió, ha d'estar plenament adaptat a l'activitat i grandària de l'empresa i establir les mesures operatives pertinents per a realitzar la integració de la prevenció en l'activitat de l'empresa, els llocs de treball amb risc i les mesures concretes per a evitar-los o reduir-los, jerarquitzades en funció del nivell de riscos, així com el termini per a la seua execució.»

- ▶ Quin tipus d'empreses?
  - ▶ Empreses de fins a 50 treballadors
  - ▶ Que no desenvolupen activitats de l'Annex I del RSP

- ▶ Realització simplificada del pla de prevenció, avaluació de riscos i planificació de l'activitat preventiva. Com?
  - ▶ Únic document
  - ▶ Extensió reduïda
  - ▶ Fàcil comprensió
  - ▶ Adaptat a l'activitat i grandària de l'empresa
  - ▶ Establiment de les mesures operatives pertinents per a la realització de la integració de la prevenció
  - ▶ Determinació de llocs amb riscos i mesures per a evitar-los o reduir-los, jerarquitzaes en funció del nivell de riscos així com el seu termini d'execució

- Amb aquesta reforma s'acullen recomanacions del INSHT (NTP 591, 484 i 485):
  - *“(...) sistema documental, (...) hauria de ser el més simplificat possible per a evitar que els documents (...) no es convertisquen en l'eix central de les actuacions, sinó que al contrari es reduïsquen simplement a ser les eines indispensables per al bon control i el desenvolupament d'aquestes. La burocratització del sistema preventiu va en detriment d'una eficient implantació d'aquest i la constància documental no garanteix l'eficàcia del sistema preventiu per ella mateixa”.*
  - Programa Avalua't

Obligació de proporcionar equips de treball i EPI

▶ Art 15,1 h) LPRL

- «*adoptar mesures que anteposen la protecció individual enfront de la col·lectiva*».
- Es concreta en:
  - Obligació de proporcionar equips de treball (Directiva 89/655, de 30 de novembre)
    - Adaptada per RD 1215/1997, de 18 de juliol
  - Obligació de proporcionar EPI (Directiva 89/656, de 30 de novembre)
    - Adaptada per RD 773/1997, de 30 de maig.

- ▶ Obligació de proporcionar equips de treball
  - Definició d'equip de treball: art. 4,6 LPRL
  - Regulació
    - Art 17,1 LPRL
    - Si la utilització comporta riscos:
      - La utilització de l'equip de treball la fan encarregats.
      - Els treballs de reparació, manteniment i conservació els faran treballadors específics capacitats.
      - No es pot obligar el treballador a fer-ho si comporta riscos.

▶ Obligació de proporcionar equips de treball

- Normativa específica
  - Article 41 LPRL (fabricants, importadors, subministradors)
  - Nombrosa normativa específica
- Obligació material de primers auxilis (farmacioles)
- Prohibició de fumar al centre de treball.
- Protecció de l'ambient de treball
  - Normativa específica
- Protecció de llocs de treball
  - Treball nocturn (art. 36,1 ET)
  - Treball en torns (art. 36,3 ET)
  - Ritmes de treball (art. 36,5 ET)
  - Jornades especials de treball (RD 1561 /1995, de 21 de setembre)

- ▶ Obligació de proporcionar equips de protecció individual
  - Definició EPI: art. 4,8 LPRL
  - Regulació
    - Art 17,2 LPRL / RD 773/1997
    - Homologats per la normativa europea
    - Gratuïts per al treballador
    - Ús individual excepte excepcions

- ▶ Obligació de proporcionar equips de protecció individual
  - Obligacions que inclou:
    - Ordenar la seua utilització (subsidiària)
    - Proporcionar EPI adequats a funcions
    - Manteniment, reparació, neteja i substitució a càrrec de l'empresari
    - Vetlar pel seu ús efectiu
    - Documentar el material que s'haja d'utilitzar
    - Manual d'usuari accessible al treballador (llengua)
  - El treballador que incomplisca pot ser sancionat

Obligació d'informar

▶ Finalitat

- Proporcionar coneixement del medi en què es treballa
- Permetre la participació dels treballadors

▶ Article 18 LPRL

- «*adoptar mesures perquè els treballadors reben totes les informacions (...) en relació amb:*
  - *Els riscos laborals generals de l'empresa*
  - *Els riscos laborals específics del lloc de treball*
  - *Mesures de protecció per als anteriors riscos*
  - *Mesures en situacions d'emergència*
- Informació del pla de prevenció
- Interpretació dels tribunals: informar imprudències previsibles i mitjans per a evitar-les

Obligació d'informar

- Si hi ha representants:
  - Dret d'informació:
  - *Els riscos laborals generals de l'empresa*
  - *Mesures de protecció per als riscos generals*
  - *Mesures en situacions d'emergència*
  - Quan?
    - Buit legal.
      - Interpretació lògica: abans de l'inici del treball o immediatament després d'haver començat.
  - Forma?
    - Buit legal. Algunes normes específiques sí que ho diuen.
    - Tribunals: als delegats de prevenció cal donar-los còpia
    - Possibilitat de concretar els convenis col·lectius
  - Dret del treballador de fer propostes.

Obligació de donar formació

▶ Article 19 LPRL

- «*garantir que cada treballador reba formació (...)* »

- Característiques

- Suficient
- Adequada
- Teòrica i pràctica

- Quan?

- En el moment de la contractació
- Quan es produïsquen canvis en les funcions
- Quan s'introduïsquen noves tecnologies
- Canvi en els mètodes de treball
- Evolucionen els riscos o n'apareguen de nous

Obligació de donar formació

- ¿Contingut?
  - Sobre els riscos existents i les mesures preventives adoptades per a combatre'ls.
  - Centrada específicament en el lloc de treball o funció
    - No és vàlida la formació genèrica, abstracta o indiscriminada
- ¿Temps?
  - Dins de la jornada de treball
  - Si no és possible, fora de la jornada però descomptant del temps invertit.
- ¿Mitjans?
  - Propis o aliens (serveis de prevenció aliens (SPA))
  - Cost a càrrec de l'empresari (pot demanar ajudes o subvencions)
  - És vàlida la formació a distància. Precaució, perquè pot no ser específica del lloc.

Obligació d'elaborar un pla d'emergència

- ▶ Article 20 LPRL
- ▶ Suport escrit
  - Tindrà en compte la grandària, l'activitat de l'empresa i la presència de persones alienes a l'empresa
    - Analitzar possibles situacions d'emergència
    - Adoptar mesures en primers auxilis, lluita contra incendis i evacuació de treballadors
    - Designar personal especialitzat encarregat d'implementar-les (formació específica, nombre suficient, material adequat)
    - Comprovació periòdica del funcionament
    - Organitzar relacions amb serveis externs (assistència mèdica d'urgència, salvament, lluita contra incendis)
- ▶ Obligació de consulta als representants dels treballadors (art. 33.1 c) LPRL) i delegats de prevenció (art. 36 LPRL)

Obligació d'adoptar mesures contra un risc greu i imminent

▶ Article 21 LPRL

◦ Definició. Art. 4.4 LPRL

• Característiques

- Que el perill siga greu.
- Que el perill siga imminent.
- Que l'esdeveniment del perill siga probable racionalment.
- Que el perill provinga de l'empresa o els seus components.

◦

Obligació d'adoptar mesures contra risc greu i imminent

▶ Mesures a adoptar per part de l'empresari.

- 1. Quan el risc greu i imminent **no s'ha materialitzat**, dues obligacions en previsió que pugui passar:
  - a) Organitzar un sistema eficaç de comunicació dels treballadors amb els seus superiors jeràrquics perquè puguin adoptar les mesures necessàries en cas de presentar-se aquesta situació.
  - b) En cas que la comunicació anterior no siga possible, el treballador estiga en condicions d'adoptar les mesures necessàries per a evitar les conseqüències d'aquest perill, siga propi, d'altres treballadors o de tercers.
- 2. Si el risc greu i imminent **ja s'ha materialitzat**. Dues possibilitats:
  - a) Que el risc siga evitable. En aquest cas l'empresari ha d'informar com més aviat millor a tots els treballadors afectats sobre l'existència d'aquest risc i de les mesures adoptades o que s'hagen d'adoptar en matèria de protecció.
  - b) Si el risc és inevitable, l'empresari ha d'adoptar les mesures i donar les instruccions necessàries perquè els treballadors puguin interrompre la seua activitat i, si cal, abandonar immediatament el lloc de treball, al qual no tornaran mentre persistisca el perill.

Obligació d'adoptar mesures contra risc greu i imminent

- ▶ **Si l'empresari no adopta aquestes mesures o no permet la seua adopció:**
  - **1. Els representants legals dels treballadors poden acordar la paralització de l'activitat dels treballadors afectats per aquest risc.**
    - Només els representants unitaris. La decisió s'adoptarà per majoria simple dels seus membres.
  - **2. En el cas que resulte impossible reunir amb la urgència requerida l'òrgan de representació anterior, la decisió la podran adoptar els delegats de prevenció.**
    - Tant la decisió de paralització d'aquesta representació qualificada, com la de l'anterior, haurà de ser **comunicada a l'empresa immediatament.**
    - **Comunicació a l'autoritat laboral.** Anul·larà o ratificarà en 24 h.
  - **3. El treballador amb caràcter individual també té dret d'interrompre la seua activitat.**

Obligació d'adoptar mesures contra risc greu i imminent

- ▶ 4. També poden paraitzar l'activitat dels treballadors **la Inspecció de Treball** quan a parer seu advertisca la situació de risc greu i imminent per a la seguretat o salut dels treballadors [art. 9.1.f), LPRL].
- ▶ 5. També tenen atribuïda l'adopció d'aquesta decisió **el Govern o els òrgans de govern de les comunitats autònomes** amb competències en la matèria.
- ▶ 6. Aquesta competència ve assignada per la **normativa específica a determinats subjectes**
- ▶ No s'ha de derivar cap perjudici sempre que s'adopti amb bona fe.
  - Dret al salari, llevat que l'empresari haja suspès els contractes per força major.

Obligació de vigilància de la salut

▶ Article 22 LPRL

- «Vigilar periòdicament l'estat de salut dels seus treballadors(...) ”
- Obligació de totes les empreses.
- Definició de *salut*
  - Conveni núm. 155 OIT
    - Afeccions i malalties de qualsevol tipus (físics i mentals)
    - Control de totes les malalties (trastorns físics i psicològics)

Obligació de vigilància de la salut

- Quan?
  - Art 37.3 RSP
    - Després de la reincorporació a la feina
    - Si el lloc té risc de malalties professionals, abans de la incorporació al lloc
    - En supòsits de mobilitat funcional o geogràfica amb nous riscos
    - Després d'una incapacitat temporal prolongada (reconeixements mèdics de retorn)
    - Periòdicament. Cada quant?
      - La LPRL i el RSP no diuen res
      - De vegades ho fa la normativa específica.
      - També els convenis col·lectius
    - Després de finalitzada la relació laboral

Obligació de vigilància de la salut

- Contingut
  - En funció dels riscos inherents al treball
  - Causar les mínimes molèsties al treballador
  - Proves proporcionals al risc
  - Protocols mèdics
    - Normativa específica
  - Respecte a la intimitat i integritat física
- VOLUNTARI per als treballadors (art. 22.1 LPRL)
  - Consentiment vàlid
  - No cal que siga escrit
  - 3 EXCEPCIONS a la voluntarietat

Obligació de vigilància de la salut

- 3 EXCEPCIONS a la voluntarietat
  - 1. Quan així s'ha establert en una disposició legal (normes legals i reglamentàries, no convenis col·lectius).
  - 2. Quan la realització del reconeixement siga imprescindible per a avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors.
    - Informe preceptiu / no vinculant representants dels treballadors
  - 3. Per a verificar si l'estat de salut del treballador pot constituir un perill per a ell mateix, per als altres treballadors o per a altres persones relacionades amb l'empresa.
    - Informe preceptiu / no vinculant representants treballadors

Obligació de vigilància de la salut

- Respecte a la intimitat del treballador
- Respecte a la dignitat del treballador
- Confidencialitat del treballador
  - Els RESULTATS es comuniquen al treballador
    - MAI a l'empresari excepte consentiment del treballador
  - Prohibició de discriminació o perjudici del treballador
- Accés només a conclusions
- Dades de caràcter personal, LOPD
- La vigilància la farà personal sanitari competent
  - MAI l'empresari

Obligació de documentació

▶ Article 23 LPRL

- Elaborar i conservar documentació
  - Pla de prevenció, l'avaluació dels riscos i la planificació de l'activitat
    - Identificació del lloc de treball
    - Risc /s existent/s i treballadors afectats
    - Resultats avaluació / mesures preventives
    - Criteris i procediments d'avaluació, mètodes de mesurament, anàlisi, assajos
  - Mesures de protecció i prevenció
  - Resultats de controls periòdics de condicions de treball i l'activitat de l'empresa
  - Realització de controls mèdics i conclusions
  - Relació d'AT i MP

Obligació de documentació

- Relació d'AT i MP. Procediment electrònic
  - Comunicat d'accident de treball (baixa mèdica amb un dia d'absència)
  - Relació d'AT sense baixa mèdica: mensualment
  - Relació d'altres o defuncions: mensualment
- Documentació a disposició
  - Autoritat laboral
  - Autoritat sanitària
  - Serveis de prevenció propis / aliens / treballadors designats
  - Delegats de prevenció
  - Comitè de seguretat i salut

Obligació de protecció treballadors especialment sensibles

▶ Article 25 LPRL

- Tant inicial com sobrevinguda
- Concreció del principi d'ergonomia
- Qui són especialment sensibles?
  - Discapacitats físics, psíquics i sensorials
  - De caràcter permanent o transitori (medicaments, drogues o alcohol)
  - Comunicació al treballador, personal sanitari
- Obligacions empresarials
  - Tenir en compte les peculiaritats
  - Adoptar mesures preventives
  - No treballar en llocs incompatibles amb les seues característiques
    - ¿Mobilitat funcional / geogràfica / acomiadament per ineptitud / incapacitat permanent?

Obligació de protecció de la procreació

▶ Art 25 /2 LPRL

- *«L'empresari haurà de tenir en compte en les avaluacions els factors de risc que puguen incidir en la funció de procreació dels treballadors i treballadores, en particular per l'exposició a agents físics, químics i biològics que puguen exercir efectes mutagènics o de toxicitat per a la procreació, tant en els aspectes de la fertilitat, com del desenvolupament de la descendència, a fi d'adoptar les mesures preventives necessàries.»*

Obligació de protecció de la maternitat

▶ Article 26 LPRL

- Embaràs, part recent o lactància natural
- Obligacions empresarials
  - Avaluació de riscos específica
    - Annex VII i VII RSP llista no exhaustiva d'agents, procediments ...
  - Obligacions empresarials
    - Adaptar condicions de treball
      - No realització de treball nocturn, torns ...
    - Si no és possible, canvi de lloc de treball en la mateixa categoria professional (mobilitat funcional, art. 39 ET)
      - Certificat mèdic
      - Situació temporal
      - Determinació dels llocs exempts de riscos en el pla de prevenció prèvia consulta amb representants de treballadors

Obligació de protecció de la maternitat

- Si no és possible, canvi de lloc de treball a un altre no corresponent a la seua categoria professional
  - Conserva la retribució d'origen
  - Bonificació empresarial
- Si no és possible, suspensió del contracte per risc per embaràs o risc per lactància natural
  - Prestació de la Seguretat Social 100% de la base reguladora
- Dret de la treballadora embarassada a un permís retribuit per a assistir a exàmens prenatals i tècniques de preparació al part.
  - Avís previ a l'empresari
  - Justificació de la necessitat de fer-ho en la jornada laboral

Obligació de protecció de menors

▶ Article 27 LPRL

- Avaluació de riscos tenint en compte les seues particularitats
  - Manca d'experiència, immadura
- Informar joves, pares o tutors
  - Riscos existents
  - Mesures de protecció adoptades
- Decret de 26 juliol 1957
  - Llista de prohibicions absolutes i relatives

Capítol Quart

Els sistemes de prevenció a les empreses

Sistemes de prevenció

- ▶ Capítol IV LPRL
- ▶ Art. 14.2 LPRL
  - *Obligació de l'empresari de constituir una organització i mitjans tècnics necessaris "*
- ▶ Modalitats
  - Designació d'un o diversos treballadors
  - Assumeix el propi empresari
  - Serveis de prevenció propis
  - Serveis de prevenció aliens

Sistemes de prevenció

- ▶ No és possible una altra modalitat
  - Norma de caràcter imperatiu
- ▶ No hi ha llibertat empresarial en l'elecció
- ▶ Obligació de consulta als treballadors o als seus representants
- ▶ Debatre l'elecció en el Comitè de Seguretat i Salut

Designació d'un o diversos treballadors

▶ Art. 30.1 LPRL

- Es pot designar un treballador ja existent o contractar-ne un de nou (a temps complet o parcial)
- Decisió a càrrec de l'empresari
  - Consulta prèvia als treballadors o representants
  - ¿Nombre?
    - *Suficient.*
    - *Necessaris per a desenvolupar adequadament les seues funcions*
    - Possibilitat de determinació negociació col·lectiva (disposició addicional setena RSP)
    - Dependrà de la mida de l'empresa, riscos, etc.
  - No és totalment lliure, serà controlat per l'auditoria.

Designació d'un o diversos treballadors

- ¿Capacitat?
  - Necessària (art. 30.2 LPRL / art. 13/1 RSP)
- ¿Dedicació?
  - Poden tenir dedicació exclusiva o no
- Funcions
  - La LPRL o el RSP no diuen res
  - En teoria les mateixes que el servei prevenció
- Facilitats (art. 30.2 i 3 LPRL)
  - Disposar de temps
  - Disposar de mitjans necessaris
  - Facilitar accés a informació i documentació de l'art. 18 i 23 de la LPRL

Designació d'un o diversos treballadors

- Garanties

- No patir cap perjudici derivat de les seues activitats
- Garanties dels representants dels treballadors
  - Obertura d'expedient
  - Prioritat de permanència
  - No ser discriminat
  - Opció entre readmissió i indemnització en cas d'acomiadament improcedent
- Obligacions
  - Secret professional en la informació a què tinguen accés (art. 30.4 LPRL)

Assumit pel mateix empresari

▶ Art 30/05 LPRL i 11 RSP

- Modalitat voluntària per a l'empresari
- Assumpció total o parcial
- Requisits
  - Empresa fins a deu treballadors (no centre de treball)
    - La Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seua internacionalització, ha ampliat els supòsits en què les PIMES poden assumir directament la prevenció de riscos laborals, i permet també que puguen optar a aquesta modalitat les empreses que ocupen fins a 25 treballadors, sempre que disposen d'un únic centre de treball (art. 39)
  - Activitat no inclosa en l'Annex I del RSP
  - Desenvolupament habitual per l'empresari de la seua activitat professional
    - Empresari persona física
  - Capacitat necessària
  - Mai la vigilància de la salut
  - Les obligacions que no assumisca: una altra modalitat

Serveis de prevenció

▶ Modalitats

- Serveis de prevenció propis (SPP)
- Serveis de prevenció aliens (SPA)

▶ Definició

- Art. 31.2 LPRL
  - *"Conjunt de mitjans humans i materials d'assessorament i assistència tècnica a l'empresari, als treballadors i als seus representants i als òrgans de representació especialitzats"*
- És un sistema obligatori quan els dos anteriors siguin insuficients

Serveis de prevenció

- Funcions (art. 31.3 LPRL)
  - Disseny, aplicació i coordinació d'un pla de prevenció que permeti la integració de la prevenció en l'empresa.
  - L'avaluació dels factors de risc que poden afectar la seguretat i la salut dels treballadors.
  - Planificació de l'activitat preventiva i la determinació de les prioritats en l'adopció de les mesures preventives i la vigilància de la salut.
  - Informació i formació de treballadors (arts. 18 i 19 LPRL).
  - Prestació de primers auxilis i plans d'emergència.
  - Vigilància de la salut dels treballadors.
- El que no faci el SPP ho ha de fer un SPA.

Serveis de prevenció

- La formació, especialitat, capacitació, dedicació, etc. dependrà de (art. 31 /4 LPRL):
  - Nombre de treballadors de l' empresa
  - Riscos dels treballadors
  - Distribució de riscos en l'empresa

Serveis de prevenció propis

► Obligació

- Empreses amb més de 500 treballadors (no centre de treball)
- Empreses entre 250 i 500 treballadors que desenvolupen activitats (encara que siguin accessòries) de l'annex I RSP
- Quan així ho decidisca l'autoritat laboral previ informe de la ITSS i dels òrgans tècnics de les CCAA.
  - Per l'activitat que exercisca
  - Per la freqüència o gravetat de la sinistralitat
  - És un supòsit opcional, ja que l'empresa pot optar per un SPA.
  - Termini d'un any màxim perquè el constitueisca. Mentrestant concert amb un SPA.

Serveis de prevenció propis

- ¿Com es computen els treballadors?
  - Tots (indefinites, temporals, fixos discontinus, temps parcial)
- ¿Variacions de plantilla?
  - Silenci legal i reglamentari
  - Seria desitjable que concrete la negociació col·lectiva
- Organització
  - És una unitat organitzativa específica a l'empresa
  - Dedicació exclusiva personal

Serveis de prevenció propis

- Organització

- És una unitat organitzativa específica a l'empresa
- Dedicació exclusiva personal
- Comptar amb instal·lacions i mitjans humans i materials
  - Mínim DUES ESPECIALITATS (Desenvolupades per personal amb capacitat del Capítol VI del RSP)
  - Personal complementari de nivell intermedi i superior
  - Si porta l'especialitat de Medicina en el Treball
    - Metge especialista en Medicina en el Treball o diplomad en medicina d'empresa
    - ATS / DUI d'empresa
- Activitat en tots els centres de treball
- El que no assumisca a un SPA
- Elaborar memòria i programació anual.

Serveis de prevenció mancomunats (SPM)

- Article 21 RSP
  - Empreses que desenvolupen simultàniament activitats en un mateix centre de treball, edifici o centre comercial
  - Per CC o acord interprofessional (art. 83,3 ET) o per decisió de les empreses afectades
    - Empreses pertanyents a un mateix sector productiu o grup empresarial
    - Empreses que desenvolupen la seua activitat en un polígon industrial o àrea geogràfica determinada
  - No poden constituir SPM empreses d'un mateix sector obligades a constituir SPP.
    - Sí que poden les del mateix grup
  - Garantir operativitat i eficàcia

Serveis de prevenció mancomunats (SPM)

- Acord constitució SPM
  - Consulta prèvia als representants legals treballadors de cadascuna de les empreses afectades
  - Contingut
    - Condicions mínimes del SPM
  - Condicions de l'SPM s'han de debatre en cada un dels comitès de seguretat i salut de les empreses afectades
  - Si la constitució del SPM no s'ha acordat en negociació col·lectiva, l'acord de constitució s'ha de comunicar a l'autoritat laboral on radiquen les instal·lacions principals.

Serveis de prevenció mancomunats (SPM)

- IMPORTANT
  - Tenen la consideració del SPP
  - Comptar com a mínim amb TRES ESPECIALITATS
  - Requisits de constitució humans i materials els del SPA
- La seua activitat es limitarà a les empreses participants
- Tota la informació del SPM a disposició de l'autoritat laboral i sanitària

Serveis de prevenció propis

- Treballadors del SPP
  - Les mateixes garanties que treballadors designats
  - Dret d'accés a la informació i documentació dels arts. 18 i 23 LPRL

Serveis de prevenció aliens

▶ Obligació de constitució (art. 16 RSP)

- Quan la designació d'un o diversos treballadors siga insuficient per a la realització de l'activitat de prevenció i no concórreguen les circumstàncies que determinen l'obligació de constituir un servei de prevenció propi
- Quan l'autoritat laboral obligue a la constitució d'un SPP i s'opte per fer un concert amb un SPA
- Quan el SPP o l'empresari no assumisca tota l'activitat preventiva o les especialitats.
  - Sempre hi haurà concert si l'empresari assumeix l'activitat preventiva de la vigilància de la salut
- Sistema d'organització preventiva més utilitzat

Serveis de prevenció aliens

- Organització i mitjans

- Mitjans humans i materials necessaris
- Mínim
  - Acreditació autoritat laboral de les 4 especialitats
  - Tenir instal·lacions, recursos materials i humans
    - Ordre de 20 setembre de 2010
    - RD 843/2011, de 17 de juny. Requisits activitat sanitària
    - Un tècnic nivell superior per a cadascuna de les especialitats
      - Medicina en el treball (especialista en Medicina en el Treball o diplomad i ATS / DUE)
    - Personal necessari de nivell bàsic i intermedi
  - Disposar en l'àmbit territorial en què desenvolupe la seua activitat:
    - Instal·lacions, instruments per a fer proves, reconeixements, mesuraments, avaluacions, anàlisis

Serveis de prevenció aliens

- Funcions
  - Les que s'hagen fixat en el concert
    - Art 31,3 LPRL (vegeu la diapositiva anterior)
    - Contribuir a la integració d'activitats preventives
  - Possibilitat de subcontractar serveis d'altres professionals o entitats
    - Només per a fer activitats que requerisquen coneixements especials o instal·lacions gran complexitat
  - Possibilitat de disposar mitjançant arrendament o un altre negoci d'instal·lacions i mitjans materials necessaris per a prestar el servei
- Elaboració memòria i programació anual

Serveis de prevenció aliens

- Concert
  - Contingut mínim (art. 20,1 RSP)
- Requisits (art. 17 RSP)
  - Mitjans materials i humans necessaris
  - Constituir garantia
    - Assegurança responsabilitat de quantia mínima d'un milió set-cents cinquanta mil euros
  - No mantenir cap vinculació amb les empreses concertades
  - Obtenir aprovació de l'administració sanitària
  - Acreditació de l'administració laboral a les quatre especialitats

Mútues d'AT i MP

- No poden desenvolupar directament activitats com a SPA
- Poden desenvolupar activitats preventives
  - Les que realitzen dins de la prevenció d'AT i MP
    - Entren dins de la gestió de les prestacions de SS d'empreses associades / autònoms
    - Activitats complementàries obligacions empresarials
    - Elaboració del pla d'activitats
    - Resolució de 10 juny 2011
  - Les que desenvolupen amb càrrec a excedents de la gestió
    - Part d'aquests excedents van a la Fundació per a la Prevenció de Riscos Laborals

Controls i acreditacions de sistemes de prevenció

- Auditories de prevenció de riscos laborals
  - Regulació
    - Capítol V RSP
    - Ordre 20 setembre 2010
  - Definició
    - *Instrument de gestió que persegueix reflectir la imatge fidel del sistema de prevenció de riscos laborals de l'empresa, valorant la seua eficàcia i detectant les deficiències que puguen donar lloc a incompliments de la normativa vigent per a permetre l'adopció de decisions adreçades al seu perfeccionament i millora.*

Controls sistemes de prevenció: auditories

- Modalitats
  - Obligatòries
  - Voluntàries
    - Quan no siga obligatòria
    - Quan sent obligatòria, es fa amb més freqüència que l'exigida legalment

Controls i acreditacions de sistemes de prevenció

- Obligatòries
  - Per als supòsits en què no s'ha concertat la prevenció amb un SPA
    - L'assumeix l'empresari
    - Designació de treballadors
    - Servei de prevenció propi
    - Servei de prevenció mancomunat
    - Servei de prevenció propi i aliè (només per als primers)
  - Excepció
    - Empreses de fins a 50 treballadors que no desenvolupen activitats de l'annex I RSP. Requisits
      - L'eficàcia del sistema preventiu ha de ser evident
      - Emplenar notificació sobre concurrència condicions de l'annex II RSP
      - Remetre a l'autoritat laboral aquesta notificació

Controls de sistemes de prevenció: auditories

- Remetre a l'autoritat laboral aquesta notificació
  - Pot decidir obligar una empresa a passar auditoria, previ informe de la ITSS, atenent:
    - La documentació remesa
    - La documentació de l'empresa respecte dels riscos i les mesures preventives
    - Situació individualitzada de l'empresa
    - Dades de sinistralitat de l'empresa o el sector
    - Informacions o altres circumstàncies que manifesten perillositat de l'activitat o inadequació del sistema preventiu
- Quan?
  - Primera auditoria: dotze mesos planificació activitat preventiva
  - Reiteració cada quatre anys o cada dos anys si l'activitat és de l'annex I del RSP
    - Si la modalitat preventiva es va acordar amb els delegats de prevenció, ampliació dels terminis de reiteració en dos anys
  - Reiteració quan els dispose l'autoritat laboral (previ informe ITSS) o els òrgans de les CCAA

Controls de sistemes de prevenció: auditories

- Contingut de l'auditoria de prevenció
  - Anàlisi sistemàtica, documentada i objectiva del sistema de prevenció.
    - Art 30,2 RSP
- Metodologia
  - Normes tècniques establertes
    - Art 30,3 RSP
- Resultats
  - Informe escrit.
    - Art 31,2 RSP
    - A disposició de l'autoritat laboral i dels representants dels treballadors

Controls sistemes prevenció: auditories

- Requisits per a ser auditor
  - Persona física o jurídica
  - Coneixements i mitjans suficients
    - Un expert propi per a cadascuna de les especialitats
    - Locals, instal·lacions, equips, aparells
  - Limitacions. Article 32 RSP
    - No mantenir vinculacions comercials, financeres o de qualsevol tipus amb les empreses que s'auditen.
    - No actuar com SPA amb l'empresa a auditar ni amb diferent.
      - Excepció
        - L'activitat que concerten amb un SPA respecte de la seua pròpia empresa
        - El contracte per a fer una auditoria a una empresa que la seua activitat siga un SPA
    - Tràmits administratius. Article 33 RSP i Ordre 20 setembre 2010

Accreditació d'entitats com a SPA

- Capítol IV RSP
- OM 20 setembre 2010
  - Sol·licitud autoritat laboral on radiquen les seues instal·lacions
  - Única i vàlida en territori nacional
  - Sol·licitud d'informes per l'autoritat laboral (autoritat sanitària, ITSS, òrgans tècnics CCAA)
  - Resolució en termini màxim de tres mesos. Excepcionalment 6 mesos si s'ha sol·licitat informe de totes les CCAA. Silenci administratiu negatiu.
    - Recurs d'alçada
  - Manteniment dels requisits en tot moment
  - Possibilitat de revocació total / parcial
    - Procediment: art. 27 RSP
- Registre entitats SPA / audidores

Obligació de presència de recursos preventius

- Novetat de la reforma realitzada per la Llei 54/2003
- ¿Què és un recurs preventiu?
  - Un o diversos treballadors designats
  - Un o diversos membres del SPP
  - Un o diversos membres del SPA
  - Possibilitat que siguin treballadors que tinguen coneixements, qualificació o formació com a mínim de nivell bàsic
- Obligació de presència.
  - ¿Quan? Article 32 *bis*, 1 LPRL

Obligació de presència de recursos preventius

- ¿Mitjans? Article 32 *bis* 3 LPRL
  - Capacitat suficient
  - Mitjans necessaris
  - Ser nombre suficient
- Obligacions. Article 22 bis 5 i 6
  - Realitzar indicacions necessàries per al correcte i immediat compliment de les activitats preventives
  - Posar en coneixement de l'empresari aquestes circumstàncies per a corregir deficiències, adopció de mesures, modificació de l'activitat preventiva i / o avaluació de riscos
- Normativa específica quant a presència de recursos preventius en determinades activitats / treballs

Capítol Cinquè

La consulta i la participació dels treballadors
i representants

Obligació empresarial de consulta

▶ Article 33 LPRL

- *«L'empresari ha de consultar els treballadors ...»*
  - Preceptiva / No vinculant
- *«En les empreses que tinguen representants dels treballadors, les consultes a què es refereix l'apartat anterior es duran a terme amb aquests representants ».*
  - Interpretació de representants dels treballadors
    - Representació unitària o sindical. No els sindicats
- Procediment
  - Representants: Acords per majoria
  - Si no hi ha representants. Treballadors. Assemblea

Obligació empresarial de consulta

▶ ¿Què s'ha de sotmetre a consulta?

- 1. La planificació i l'organització del treball en l'empresa i la introducció de noves tecnologies, en tot allò relacionat amb les conseqüències que aquestes poguessen tenir per a la seguretat i la salut dels treballadors, derivades de l'elecció dels equips, la determinació i l'adequació de les condicions de treball i l'impacte dels factors ambientals en el treball.
- 2. L'organització i el desenvolupament de les activitats de protecció de la salut i prevenció dels riscos professionals a l'empresa, inclosa la designació dels treballadors encarregats d'aquestes activitats o el recurs a un servei de prevenció extern.
- 3. La designació dels treballadors encarregats de les mesures d'emergència.
- 4. Els procediments d'informació i documentació a què es refereixen els articles 18, apartat 1, i 23, apartat 1, de la LPRL.
- 5. El projecte i l'organització de la formació en matèria preventiva.
- 6. Qualsevol altra acció que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut dels treballadors.

Obligació empresarial de consulta

- ▶ Dret de fer propostes dels treballadors
  - Als delegats de prevenció (DP)
  - Al Comitè de Seguretat i Salut (CSS)
  - A l'empresari

Dret de participació dels treballadors

▶ Article 34 LPRL

- *«Els treballadors tenen dret a participar en l'empresa en les qüestions relacionades amb la prevenció de riscos en el treball».*
- *«En les empreses o centres de treball amb sis o més treballadors, la participació d'aquests es canalitzarà a través dels seus representants i de la representació especialitzada»*
  - Representació GENÈRICA (unitària / sindical) i ESPECIALITZADA

Dret de participació treballadors

- ▶ Competències REPRESENTACIÓ GENÈRICA (art. 34,2 LPRL, 64 ET, 87 ET))
  - *Defensa dels interessos dels treballadors en matèria de prevenció de riscos en el treball. Per això, els representants del personal exerciran les competències que aquestes normes estableixen en matèria d'informació, consulta i negociació, vigilància i control i exercici d'accions davant les empreses i els òrgans i tribunals competents*
  - *Dret a negociar convenis col·lectius (Inclou la matèria de prevenció)*
  - *Conèixer, almenys, trimestralment les estadístiques sobre l'índex d'absentisme i les causes, els AT i MP, índexs de sinistralitat, estudis del medi laboral i els mecanismes prevenció*
  - *Emetre informe en les decisions que adopte l'empresari sobre sistemes d'organització i control de treball quan afecten la prevenció de riscos*
  - *Vigilància i control empresari /Exercici accions tribunals*

Dret de participació dels treballadors

- ▶ Participació especialitzada dels treballadors
  - **DELEGATS DE PREVENCIÓ (DP)**
  - **COMITÈ DE SEGURETAT I SALUT (CSS)**

Dret de participació dels treballadors

▶ DELEGATS DE PREVENCIÓ (Art. 35 LPRL)

◦ Definició

- *«Són els representants dels treballadors amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos en el treball»*

Dret de participació dels treballadors

▶ **DELEGATS DE PREVENCIÓ** (Art. 35 LPRL)

◦ Designació

• General

- «*Per i entre els representants del personal*»
- Problemes amb interpretació <representants del personal>
- ¿Què passa si no hi ha representants?
  - Buit legal
- ¿Què passa si no hi ha personal elector / elegible?
  - Disposició addicional quarta LPRL

• Per la negociació col·lectiva (art. 35,4 LPRL)

- Garantir que trien treballadors o representants
  - Possibilitat d'aplicar aquesta modalitat si no hi ha representants
- Creació d'òrgans específics

Dret de participació dels treballadors

▶ DELEGATS DE PREVENCIÓ (Art. 35 LPRL)

- Nombre
  - Taula art. 35,2 LPRL
  - *En les empreses de fins a trenta treballadors el delegat de prevenció serà el delegat de personal.*
  - *En les empreses de 31-49 treballadors hi haurà un delegat de prevenció que serà elegit per i entre els delegats de personal.*
- Forma de computar treballadors
  - Empresa o centre de treball
  - Art 72,2 ET
    - Contractes durada determinada > 1 any
    - Contractes durada determinada ≤ 1 any
      - 200 dies treballats o fracció / 1 treballador
    - Temps parcial = Temps complet

Dret de participació dels treballadors

▶ DELEGATS DE PREVENCIÓ

- Competències (art. 36 LPRL)
  - 1. Col·laborar amb la direcció de l'empresa en la millora de l'acció preventiva.
  - 2. Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors en l'execució de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.
  - 3. Ser consultats per l'empresari, amb caràcter previ a l'execució, sobre les decisions de l'art. 33 LPRL.
    - Dret a emetre informe en un termini màxim de 15 dies, o si hi ha risc greu i imminent, pel temps imprescindible.
  - 4. Vigilància i control sobre el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.
  - Competències del comitè de seguretat i salut on no n'hi haja.

Dret de participació dels treballadors

▶ DELEGATS DE PREVENCIÓ

- Facultats (art. 36,2 LPRL)
- Garanties (art. 37 LPRL)
  - Garanties art. 68 ET
    - Obertura d'expedient, prioritat de permanència, dret a no ser acomiadat ni sancionat, llibertat d'expressió...
    - Crèdit horari
      - No té atribució específica
      - És temps de treball efectiu
        - Assistència a reunions CSS
        - Assistència a reunions convocades per l'empresari
        - Temps de formació no voluntària
        - Temps de desplaçament a llocs de treball (AT)
        - Temps per a acompanyar tècnics

Dret de participació dels treballadors

▶ **DELEGATS DE PREVENCIÓ**

- Dret de formació (art. 37.2 LPRL)
- Dret de proporcionar mitjans necessaris
- Obligacions
  - Secret professional

▶ Delegats territorials o sectorials prevenció de riscos laborals

- Crea'ts per l'art. 35,4 LPRL
  - Àmbit d'actuació: el d'empreses signants
  - No substitueixen els delegats de prevenció
  - Regulació específica de cada acord (nombre de dos a sis, atribució de crèdit horari, mínim dues reunions a l'any ...)

Dret de participació treballadors

- ▶ **COMITÈ DE SEGURETAT I SALUT (Art. 38 LPRL)**
  - Definició
    - *«És l'òrgan paritari i col·legiat de participació destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos»*
  - Obligatori en empreses o centres de treball de cinquanta o més treballadors
  - Comitè de Seguretat i Salut conjunt
  - Comitè de Seguretat i Salut Intercentres (Art. 38.3 LPRL)
    - No se suprimeixen els CSS de les empreses / centres de treball

Dret de participació dels treballadors

▶ **COMITÈ DE SEGURETAT I SALUT (Art. 38 LPRL)**

◦ Composició

- Nombre igual delegats de prevenció i representants empresarials (veu i vot)
  - Representants empresarials, si no són treballadors designats, no tenen cap garantia
  - No hi ha principi de proporcionalitat atenent la representativitat sindical dels delegats de prevenció
- Amb veu però sense vot
  - Delegats sindicals
  - Responsables tècnics de prevenció que no formen part del CSS
  - Treballadors amb especial qualificació
  - Tècnics de prevenció aliens a l'empresa (cal que ho demane alguna de les representacions en el CSS)

Dret de participació dels treballadors

- ▶ **COMITÈ DE SEURETAT I SALUT (Art. 38 LPRL)**
  - Competències (art. 39.1 LPRL)
  - Facultats (art. 39.2 LPRL)

Capítol Sisè

Els treballadors temporals i la prevenció de
riscos laborals

Els treballadors temporals i la prevenció de riscos laborals

▶ Art 28,1 LPRL equiparació

- *Els treballadors amb relacions de treball temporals o de durada determinada, així com els contractats per empreses de treball temporal, hauran de gaudir del mateix nivell de protecció en matèria de seguretat i salut que els restants treballadors de l'empresa en què presten els seus serveis.*
- *(...) pel que fa a les condicions de treball, pel que fa a qualsevol dels aspectes de la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors.*

Els treballadors temporals i la prevenció de riscos laborals

- ▶ Prevenció de riscos en la contractació directa
- ▶ Prevenció de riscos en la contractació indirecta a través d'ETT

Els treballadors temporals i la prevenció de riscos laborals

- ▶ **Prevenció de riscos en la contractació directa**
  - No hi ha regulació específica
  - L'art. 28 LPRL repeteix el ja assenyalat per la LPRL
    - Amb caràcter previ a l'inici de la seua activitat, els treballadors reben informació sobre els riscos, en particular pel que fa a la necessitat de qualificacions o aptituds professionals determinades, l'exigència de controls mèdics especials o l'existència de riscos específics del lloc de treball a cobrir, així com sobre les mesures de protecció i prevenció enfront d'aquests.
    - Dret a rebre formació suficient i adequada.
  - Obligació de l'empresari d'informar als treballadors designats, SPP i SPA de la incorporació de treballadors temporals perquè adopten mesures.

Els treballadors temporals i la prevenció de riscos laborals

- ▶ **Prevenció de riscos en la contractació indirecta**
  - Normativa reguladora
    - Llei 14/1994, d'1 de juny, per la qual es regulen les Empreses de Treball Temporal.
    - RD 216/1999, de 5 de febrer, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball en l'àmbit de les empreses de treball temporal.

Els treballadors temporals i la prevenció de riscos laborals

▶ Prevenció de riscos en la contractació indirecta

◦ Article 8 b) Lett.

- Prohibició d'utilitzar treballadors d'ETT per a treballs o ocupacions especialment perillosos
- Concretats en la disposició addicional segona Lett
- Possibilitat que per CC o acord interprofessional puguin realitzar determinats treballs perillosos sempre que es regulen les limitacions i es complisquen els requisits següents:
  - Que es referisquen a ocupacions o llocs concrets
  - Justificar per raó dels riscos
  - Acompanyar el CC o acord interprofessional d'un informe raonat
  - L'ETT organitze activitats preventives degudament auditades i constituïska un CSS amb no menys de 4 delegats de prevenció
  - El treballador tinga aptituds, competències, formació ...

Els treballadors temporals i la prevenció de riscos laborals

- ▶ **Prevenció de riscos en la contractació indirecta**
  - **Art 2,1 RD 216/1999.**
    - Només es poden utilitzar treballadors de posada a disposició en llocs de treball en què s'haja fet l'avaluació de riscos
    - Responsabilitat administrativa de l'ETT i l'EU
      - Infracció administrativa greu (art. 18,2 i 19,2 LISOS)

Empreses de Treball Temporal

- ▶ REPARTIMENT D'OBLIGACIONS. Art. 16.1 i 2 Lett i normativa de desenvolupament
  - OBLIGACIONS DE L'ETT
  - OBLIGACIONS DE L'EU

Empreses de Treball Temporal

◦ OBLIGACIONS DE L'ETT

- **FORMACIÓ DE TREBALLADORS** (Suficient, adequada, relacionada amb el lloc, riscos, prèvia)
  - L'ETT s'ha d'assegurar que tinga formació teòrica i pràctica
  - Comprovar que la formació és la requerida, està actualitzada i adaptada als processos ...
  - Si no posseeix la formació, és responsable d'impartir-la
  - Pot acordar amb l'EU que la impartisca ella
- **VIGILÀNCIA DE LA SALUT.** Article 22 LPRL
- **INFORMAR EL TREBALLADOR** (Lloc, qualificació ...).
  - Ha d'incorporar la informació al contracte de durada determinada
  - La informació serà la base de la qual prèviament li ha donat l'EU
- **ACREDITAR DOCUMENTALMENT A L'EMPRESA USUÀRIA** (Treballador format, informat i apte)
- **RESPONSABILITAT**
  - Infracció administrativa greu o molt greu (art. 12.2, 13/10 i 19.2 d) LISOS)

EMPRESSES DE TREBALL TEMPORAL

▶ OBLIGACIONS DE L'EMPRESA USUÀRIA

- **INFORMAR L'ETT** (Característiques lloc de treball, tasques a desenvolupar, qualificació requerida, riscos laborals generals i específics, mesures de prevenció generals i específiques, formació requerida, mesures vigilància salut)
  - L'ETT informa el treballador atenent aquesta informació
  - Aquesta informació s'incorpora al contracte de posada a disposició
- **S'ENCARREGA QUE LES CONDICIONS D'EXECUCIÓ DEL TREBALL SIGUEN IGUALS QUE PER A LA RESTA DE TREBALLADORS**
- **INFORMAR ELS TREBALLADORS** (Riscos, qualificació, mesures prevenció).
- **Recull informació de L'ETT** (Apte, que ha rebut informació el treballador i que ha rebut la formació).

EMPRESSES DE TREBALL TEMPORAL

▶ OBLIGACIONS EMPRESA USUÀRIA

- INFORMAR ELS DELEGATS DE PREVENCIÓ I, EN DEFECTE, ELS REPRESENTANTS DELS TREBALLADORS I ELS SERVEIS DE PREVENCIÓ DE LA INCORPORACIÓ D'AQUESTS TREBALLADORS

- RESPONSABILITATS (arts. 12.8, 12.11, 18/12 i 13.10 LISOS)

EMPRESSES DE TREBALL TEMPORAL

- ▶ A l'hora de triar la modalitat de sistema de prevenció
  - L'ETT ha de computar els treballadors temporals per la mitjana mensual de treballadors en alta durant els últims dotze mesos
  - L'EU comptabilitzarà la mitjana mensual de treballadors posats a disposició per l'ETT en els últims dotze mesos
  - Els treballadors de l'ETT poden dirigir-se al sistema de prevenció de l'EU en igualtat de condicions
  - Coordinació entre l'ETT i l'EU
    - Comunicació per l'EU a l'ETT dels danys per a la salut
      - L'obligació de comunicació a l'autoritat laboral és de l'ETT
      - Coordinació sistemes de prevenció de les dues empreses
      - Comunicació de l'EU a l'ETT dels resultats de noves avaluacions de riscos
  - Els incompliments de les obligacions estan tipificats en la LISOS

Capítol Setè

El principi de coordinació interempresarial

El principi de coordinació interempresarial

▶ Normativa reguladora

- Article 24 LPRL
- RD 171 /2004, de 30 de gener
- Obligació empresarial de COORDINACIÓ entre les empreses que realitzen la seua activitat en un mateix lloc de treball
  - El concepte de centre de treball és "*qualsevol àrea, edificada o no, en què els treballadors hagen de romandre o a la qual hagen d'accedir per raó del seu treball*"(Art. 2 RD 171 /2004).

El principi de coordinació interempresarial

- ▶ **CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE DIVERSES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL (CAP. II)**
- ▶ **CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE DIVERSES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL DEL QUAL UN EMPRESARI ÉS TITULAR (CAP. III)**
- ▶ **CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE DIVERSES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL QUAN HI HA UN EMPRESARI PRINCIPAL (CONTRACTES I SUBCONTRACTES) (CAP. IV)**

El principi de coordinació interempresarial

- ▶ **Dos aspectes importants**
  - Inclou empreses i treballadors autònoms.
  - Són obligacions acumulables.

El principi de coordinació interempresarial

- ▶ Finalitat de l'obligació de coordinació
  - 1. L'aplicació coherent i responsable dels principis de l'acció preventiva article 15 de la LPRL.
  - 2. L'aplicació correcta dels mètodes de treball per les empreses concurrents al centre de treball.
  - 3. El control de les interaccions de les diferents activitats desenvolupades en el centre de treball, en particular quan puguen generar riscos qualificats com a greus o molt greus o quan es desenvolupen en el centre de treball activitats incompatibles entre si per la seua incidència en la seguretat i la salut dels treballadors.
  - 4. L'adequació entre els riscos existents al centre de treball que puguen afectar els treballadors de les empreses concurrents i les mesures aplicades per a la seua prevenció.

El principi de coordinació interempresarial

- ▶ **CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE DIVERSES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL (CAP. II).**
  - DEURE DE COOPERACIÓ
    - INFORMACIÓ RECÍPROCA RISCOS DE LES EMPRESES I DELS QUE ES PUGUEN AGREUJAR PER LA SEUA PRESENÇA
      - Suficient
      - Prèvia a l'inici d'activitats
      - Canvi d'activitats rellevants
      - Situació d'emergència
      - ¿Forma? Per escrit en cas de riscos greus o molt greus
  - **TENIR EN COMPTE LA INFORMACIÓ REBUDA PER A ELABORAR EL PLA DE PREVENCIÓ**

El principi de coordinació interempresarial

- ESTABLIR MITJANS DE COORDINACIÓ NECESSARIS
  - Grau de perillositat de les activitats
  - Nombre de treballadors
  - Durada de la concurrència d'activitats
  - Possibilitat de constituir un servei de prevenció mancomunat o un pla d'emergència conjunt
- INFORMACIÓ ALS TREBALLADORS

El principi de coordinació interempresarial

- ▶ **CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE DIVERSES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL DEL QUAL UN EMPRESARI ÉS TITULAR (CAP. III)**
  - Definició d'empresari titular
    - *Persona que té la capacitat de posar a disposició i gestionar el centre de treball*
  - Obligacions
    - Deure de cooperació d'altres empreses / autònoms
    - **FACILITAR INFORMACIÓ SOBRE RISCOS DEL CENTRE DE TREBALL I MESURES PREVENTIVES**
      - Suficients i adequades
      - Prèvia a l'inici d'activitats
      - Canvi d'activitats rellevants
      - ¿Forma? Per escrit en cas de riscos greus o molt greus

El principi de coordinació interempresarial

- DONAR INSTRUCCIONS ADEQUADES SOBRE RISCOS DEL CENTRE DE TREBALL I MESURES PREVENTIVES
  - Suficients i adequades
  - Prèvia a l'inici d'activitats
  - Canvi d'activitats rellevants
  - ¿Forma? Per escrit en cas de riscos greus o molt greus
- Obligacions de la resta d'empresaris
  - Deure de cooperació que es canalitzarà a través de l'empresari titular
  - Tenir en compte la informació rebuda de l'empresari titular
  - Complir instruccions de l'empresari titular
  - Comunicar als seus treballadors la informació i les instruccions

El principi de coordinació interempresarial

- ▶ **CONCURRENCIA DE TREBALLADORS DE DIVERSES EMPRESES EN UN MATEIX CENTRE DE TREBALL QUAN EXISTEIX UN EMPRESARI PRINCIPAL (CONTRACTES I SUBCONTRACTES) (CAP. IV)**
  - DEURE DE VIGILAR EL COMPLIMENT DE LA NORMATIVA DE PREVENCIÓ PER PART DELS CONTRACTISTES / SUBCONTRACTISTES
    - Diferents criteris interpretatius pel que fa a l'abast del deure de vigilància
      - ¿Tota la cadena de subcontractació?
      - ¿Totes les obligacions preventives o només les que tinguen relació directa amb el centre de treball?

El principi de coordinació interempresarial

- ¿En què es concreta aquesta vigilància?
  - Exigir acreditació per escrit a les altres empreses de
    - Realització de l'avaluació de riscos i la planificació de l'activitat preventiva
    - Compliment d'obligacions d'informació i formació respecte dels seus treballadors
  - Comprovar que s'han establert mitjans de coordinació entre els contractistes / subcontractistes
- Intensitat de la vigilància
  - Diferents criteris (relativa –no exigeix una vigilància diària i permanent– o més intensa per la responsabilitat solidària)

El principi de coordinació interempresarial

▶ MITJANS DE COORDINACIÓ

- Poden ser establerts per la negociació col·lectiva o per la normativa sectorial
- Llista no exhaustiva art. 11 del RD 171/2004
  1. L'intercanvi d'informació i de comunicacions entre les empreses concurrents.
  2. La celebració de reunions periòdiques entre les empreses concurrents.
  3. Les reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut de les empreses concurrents o, si no, dels empresaris que no tinguen aquests comitès amb els delegats de prevenció.
  4. La impartició d'instruccions.

El principi de coordinació interempresarial

▶ MITJANS DE COORDINACIÓ

5. L'establiment conjunt de mesures específiques de prevenció dels riscos existents al centre de treball que puguin afectar els treballadors de les empreses concurrents o de procediments o protocols d'actuació.

6. La presència al centre de treball dels recursos preventius de les empreses concurrents.

7. La designació d'una o més persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives.

◦ ¿Qui decideix?

- Empresari titular del centre o, si no, l'empresari principal.

El principi de coordinació interempresarial

▶ MITJANS DE COORDINACIÓ

- És mitjà de coordinació **PREFERENT** la designació d'una o més persones per a la coordinació d'activitats quan es donen **dues o més** de les següents condicions
  - 1. Quan en el centre de treball una de les empreses concurrents faça activitats o processos reglamentàriament considerats com a perillosos o amb riscos especials, que puguin afectar la seguretat i salut dels treballadors de les altres empreses presents.
  - 2. Quan existisca una especial dificultat per a controlar les interaccions de les diferents activitats desenvolupades en el centre de treball que puguin generar riscos qualificats com a greus o molt greus.
  - 3. Quan existisca una especial dificultat per a evitar que es desenvolupen en el centre de treball, successivament o simultàniament, activitats incompatibles entre si des de la perspectiva de la seguretat i la salut dels treballadors.
  - 4. Quan existisca una especial complexitat per a la coordinació de les activitats preventives com a conseqüència del nombre d'empreses i treballadors concurrents, del tipus d'activitats desenvolupades i de les característiques del centre de treball.

El principi de coordinació interempresarial

▶ MITJANS DE COORDINACIÓ

- ¿Qui pot ser coordinador?
  - Art 13,3 RD 171 /2003
  - Si hi ha presència de recursos preventius, també poden ser coordinadors.
  - Funcions. Art 14,1 RD 171 /2004
  - Facultats. Art 14,2 RD 171 /2004
  - Formació. Nivell intermedi com a mínim
  - Presents en el centre de treball pel temps que siga necessari

El principi de coordinació interempresarial

▶ Drets d'informació dels representants en cas de coordinació

- Dret d'informació
- Dret de consulta
- Facultats
  - Acompanyar la ITSS en la comprovació de la coordinació
  - Fer visites al centre de treball
  - Demanar a l'empresari l'adopció de mesures de coordinació; poden fer propostes al Comitè de Seguretat i Salut.
  - Dirigir-se als coordinadors perquè proposen l'adopció de mesures preventives.
- Possibilitat de reunions conjuntes dels CSS i dels DP

Capítol Vuitè

LES OBLIGACIONS DELS TREBALLADORS EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

▶ Distinció

- **OBLIGACIONS DELS TREBALLADORS EN GENERAL**
  - OBLIGACIÓ GENÈRICA
  - OBLIGACIONS CONCRETES

- **OBLIGACIONS DELS TREBALLADORS prevencionistes**

▶ OBLIGACIONS DELS TREBALLADORS EN GENERAL

○ OBLIGACIÓ GENÈRICA

▶ Art 29,1 LPRL

▶ *Correspon a cada treballador vetlar, segons les seues possibilitats i mitjançant el compliment de les mesures de prevenció que en cada cas siguen adoptades, per la seua pròpia seguretat i salut en el treball i per la d'aquelles altres persones a qui puga afectar la seua activitat professional, a causa dels seus actes i les seues omissions en el treball, de conformitat amb la seua formació i les instruccions de l'empresari.*

▶ OBLIGACIONS DELS TREBALLADORS EN GENERAL

◦ OBLIGACIONS CONCRETES

- 1. Usar adequadament, d'acord amb la seua naturalesa i els riscos previsibles, les màquines, aparells, eines, substàncies perilloses, equips de transport i, en general, qualssevol altres mitjans amb què desenvolupen la seua activitat.
  - Concretat en l'annex II R.D. 1215/1997, estableix disposicions relatives a la utilització dels equips de treball.
  - Prèviament l'empresari ha d'haver complit les seues obligacions (formació, informació, instruccions...).
- 2. Utilitzar correctament els mitjans i els equips de protecció facilitats per l'empresari, d'acord amb les instruccions rebudes d'aquest.
  - L'art. 10 del R.D. 773/1997 concreta les obligacions dels treballadors.

▶ OBLIGACIONS CONCRETES

- 3. No posar fora de funcionament i utilitzar correctament els dispositius de seguretat existents o que s'instal·len en els espais relacionats amb la seua activitat o en els llocs de treball en què aquesta tinga lloc.
  - Prèviament l'empresari ha d'haver complit les seues obligacions (formació, instruccions...).
- 4. Informar immediatament al seu superior jeràrquic directe, i als treballadors designats per a realitzar activitats de protecció i de prevenció o, si escau, al servei de prevenció, sobre qualsevol situació que, a parer seu, comporte, per motius raonables, un risc per a la seguretat i la salut dels treballadors.
  - Condicionada per la formació rebuda i per la seua qualificació professional.

▶ OBLIGACIONS CONCRETES

- 5. Contribuir al compliment de les obligacions establertes per l'autoritat competent a fi de protegir la seguretat i la salut dels treballadors en el treball.
- 6. Cooperar amb l'empresari perquè aquest pugui garantir unes condicions de treball que siguin segures i no comporten riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors.

▶ OBLIGACIONS DELS TREBALLADORS PREVENCIONISTES

- ¿Qui són?
  - Treballadors designats per l'empresari per a ocupar-se de les activitats de prevenció.
  - Altres treballadors contractats per a formar part d'un servei de prevenció propi de l'empresa.
- Concretes i específiques obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals:
  - En funció del seu nivell de qualificació.
  - En funció de l'encàrrec o contracte que se'ls haja fet.

Capítol Novè

LES OBLIGACIONS DELS FABRICANTS, IMPORTADORS I SUBMINISTRADORS EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

▶ Article 41 LPRL

○ OBLIGACIÓ GENÈRICA

- Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors de maquinària, equips, productes i estris de treball.
- Obligació de tots aquests subjectes d'adoptar determinades precaucions.
- Finalitat: que l'empresari que els adquireix, sense exempció de la seua responsabilitat, tinga la garantia que aquests elements no constitueixen una font de perill per als treballadors que els utilitzen.

▶ Article 41 LPRL

- OBLIGACIÓ GENÈRICA
- OBLIGACIONS CONCRETES

- OBLIGACIONS D'INFORMACIÓ

▶ Article 41 LPRL

- OBLIGACIONS CONCRETES. Tres tipus
  - 1. Obligació d'assegurar que la maquinària, els equips, els productes i els estris de treball no constitueixen una font de perill per al treballador
  - Que siguin instal·lats i utilitzats en les condicions, la forma i per als fins recomanats per ells.
  - Tenir en compte el que estableix la Llei 21 / 1992, de 16 de juny, d'indústria i normativa de desenvolupament.
    - Combatre el risc en l'origen (garantir la seguretat de la maquinària, equips, productes i estris de treball fabricats, importats o subministrats).

▶ Article 41 LPRL

- OBLIGACIONES CONCRETAS. Tres tipus
  - 2. Obligació d'envasar i etiquetar els productes i les substàncies químiques d'utilització en el treball.
    - Permetre la seua conservació i manipulació en condicions de seguretat.
    - Identificar clarament el contingut.
    - Identificar els riscos per a la seguretat o la salut dels treballadors que el seu emmagatzematge o la seua utilització comporten.
  - Tenir en compte la normativa existent d'etiquetatge, envasament, etc.

▶ Article 41 LPRL

- OBLIGACIONS CONCRETES. Tres tipus
  - 3. Assegurar l'efectivitat dels elements per a la protecció dels treballadors
    - Que siguin instal·lats i usats en les condicions i la forma recomanada.
      - R.D. 1407/1992, de 20 de novembre, regula les condicions per a la comercialització i lliure circulació intracomunitària els EPI.

▶ OBLIGACIONS D'INFORMACIÓ

- 1. Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors de maquinària, equips, productes i substàncies químiques i útils de treball
- Subministrar informació que indique:
  - 1r) La forma correcta d'utilització pels treballadors.
  - 2.n) Les mesures preventives addicionals que calga prendre.
  - 3r) Els riscos laborals que comporten tant el seu ús normal com la seua manipulació o utilització inadequades.

▶ OBLIGACIONS D'INFORMACIÓ

- 2. Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors d'elements per a la protecció dels treballadors
  - Subministrar informació que indique:
    - 1r) El tipus de risc al qual van dirigits.
    - 2n) El nivell de protecció enfront seu.
    - 3r) La forma correcta del seu ús i manteniment.

▶ OBLIGACIONS D'INFORMACIÓ

- 3. Obligacions dels fabricants, importadors i subministradors de les maquinàries, equips, productes, matèries primeres i estris de treball
  - Proporcionar la informació que indique:
    - La utilització i manipulació es produïska sense riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, així com perquè els empresaris puguen complir les seues obligacions d'informació respecte dels treballadors.
    - Els empresaris estan obligats a obtenir aquesta informació.

▶ OBLIGACIONS D'INFORMACIÓ

- 4. L'empresari ha de garantir que les informacions que ha rebut anteriorment
  - siguen facilitades als treballadors
  - en termes que resulten comprensibles.

CAPÍTOL DESÈ

LA RESPONSABILITAT EMPRESARIAL
EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ DE
RISCOS LABORALS (I)

RESPONSABILITATS

- ▶ **SANCIONADORA** (Responsabilitat per la conducta)
  - ADMINISTRATIVA (RD LEGISLATIU 5/2000, DE 4 AGOST, LISOS)
  - PENAL (Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre)

- ▶ **REPARADORA** (Responsabilitat pels danys)
  - CIVIL (Codi Civil)
  - SEGURETAT SOCIAL (RD LEGISLATIU 1/1994, de 20 JUNY, LGSS)
    - OBJECTIVA
    - RECÀRREC DE PRESTACIONS
    - RESPONSABILITAT PRESTACIONS DERIVADES D'EP

¿Qui és responsable?

- ▶ Administrativa (persona física o jurídica):
  - L'empresari. No s'exonera per encarregar a tercers la prevenció.
  - Altres empresaris en contractes, ETT.
  - Serveis Prevenció externs, auditors, etc.
- ▶ Civil
  - Empresari, serveis de prevenció aliens, auditors, tècnics especialitzats.
- ▶ Penal
  - Els mateixos, però si són persones jurídiques, respondran els seus gestors o directius (art. 318 CP).
- ▶ Recàrrec de prestacions
  - Empresari infractor

Funció de les Responsabilitats

- ▶ **PENAL I ADMINISTRATIVA:**
  - Punició / Dissuasió.
- ▶ **CIVIL I SEGURETAT SOCIAL:**
  - Reparació / Dissuasió.
- ▶ **TENIR EN COMPTE LA REALITAT DE LES PIMES, LA NECESSITAT QUE ELS COSTOS DE PREVENCIÓ TINGUEN RENDIBILITAT PER A L'EMPRESARI, ETC.**

▶ ORDRE JURISDICCIONAL COMPETENT

- Administrativa.
  - Impugnació de les actes de la inspecció de treball: ordre jurisdiccional social
- Penal.
  - Ordre jurisdiccional social.
- Civil.
  - Reclamacions accidentat / hereus / descendents: ordre jurisdiccional social
  - Reclamacions entre empresaris / serveis de prevenció: ordre jurisdiccional civil.
- Recàrrec de prestacions de Seguretat Social
  - Ordre jurisdiccional social.

▶ Llei 36/2011, JURISDICCIO SOCIAL

- Concentració en l'ordre jurisdiccional social de totes les qüestions litigioses relatives als accidents de treball i que fins ara obligaven els afectats a acudir necessàriament per a intentar aconseguir la tutela judicial efectiva als diferents jutjats i tribunals enquadrats en els ordres civil, contenciós administratiu i social.
- La jurisdicció social siga competent per a enjudiciar conjuntament tots els subjectes que hagen concorregut en la producció del dany patit pel treballador en el marc laboral o en connexió directa amb aquest.
- Convertir l'ordre social en el garant del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals, encara que no s'hagen derivat danys concrets per aquests incompliments.

PRINCIPIS APLICATIUS

- ▶ NOMÉS UNA SANCIÓ
- ▶ REPARACIÓ ÍNTEGRA DELS DANYS (NI MÉS NI MENYS)
- ▶ ELS INCOMPLIMENTS DE TERCERS NO EXONEREN NECESSÀRIAMENT L'EMPRESARI (14.4 LPRL – 1903 CC)
- ▶ PERÒ ELS TERCERS TAMBÉ PODEN SER RESPONSABLES (14.4 LPRL, 1902–4 CC)
- ▶ OBLIGACIONS O DESCUITS DEL TREBALLADOR NO EXONEREN NECESSÀRIAMENT L'EMPRESARI (14.4 I 15/4 LPRL).

RESPONSABILITAT PENAL

- ▶ LLEI ORGÀNICA 10/1995, de 23 de novembre (BOE 24 de novembre), CODI PENAL.
- ▶ TRES TIPUS DE DELICTES:
  - **DELICTE ESPECÍFIC CONTRA LA Seguretat i salut laboral (ARTS. 316 I SS. CP)**
  - **DELICTE GENÈRIC (HOMICIDI, LESIONS (ARTS. 138 I 142 I 147 YSS. CP), FALTES (ART. 621 CP).**
  - **DELICTE de risc catastròfic (ARTS. 341 A 350 CP)**

DELICTE ESPECÍFIC (ART. 316 CP)

- ▶ "ELS QUE AMB INFRACCIÓ DE LES NORMES DE PREVENCIÓ LABORAL I ESTANT LEGALMENT OBLIGATS, NO FACILITEN ELS MITJANS NECESSARIS PERQUÈ ELS TREBALLADORS desenvolupen la seua activitat AMB LES MESURES DE SEGURETAT I HIGIENE ADEQUADES, DE FORMA QUE POSEN EN PERILL GREU LA SEUA VIDA, SALUT O INTEGRITAT FÍSICA."

- ▶ **Infracció normes de prevenció de riscos**
  - Totes les normes que qualificades com a tals per l'ordenament laboral
    - Art 1,1 LPRL
      - *La normativa sobre prevenció de riscos laborals està constituïda per aquesta Llei, les seues disposicions de desenvolupament o complementàries i totes les altres normes, legals o convencionals, que continguen prescripcions relatives a l'adopció de mesures preventives en l'àmbit laboral o susceptibles de produir en aquest àmbit.*
      - S'inclouen les normes jurídico-tècniques.
      - També les clàusules de convenis col·lectius estatutaris.

- ▶ ¿Què és no facilitar mitjans?
  - Delicte d'estructura omissiva
  - Dues interpretacions
    - Interpretació literalista
      - Inclou conductes omissives de no facilitar equips de treball, EPI.
      - SAP (Barcelona) de 12 de març de 2007 (rec. 27/2007) i SAP (Jaén) de 14 d'abril de 2008 (rec. 27/2008)
    - Interpretació àmplia (majoritària)
      - Inclou l'incompliment de qualsevol obligació, formació, informació, avaluació de riscos, elaboració del pla de prevenció, mesures d'emergència, etc. (STS (Penal) de 29 de juliol de 2002, rec. 3551/00).

▶ ¿Legalment obligats?

- El que ha de facilitar mitjans
- Qualsevol subjecte que tinga una posició de garantia respecte dels treballadors:
  - Empresaris / Titulars d'empreses. SSTS (Penal) 5 de setembre de 2001, rec. 3875/1999, 29 de juliol de 2002, rec. 3551/2000.
  - Promotores / Contractistes / subcontractistes. SAP (Madrid) 30 de març de 2006, rec. 417/2005.
  - Arquitectes superiors.
    - A vegades, criteris contradictoris. SSTS (Penal) 18 gen 1996 i 5 de setembre de 2001, rec. 3875/1999.
  - Arquitectes tècnics / Aparelladors.
    - SSTS (Penal) 5 de setembre de 2001, rec. 3875/1999.

- Caps d'obra. SAP (penal) Almeria 24 octubre 2006, rec. 209/2006
- Encarregats.
  - SSTS (Penal) 5 maig 1980, 5 de setembre de 2001, rec. 3875/1999, SAP (penal) Saragossa 21 març 2006, rec. 430/2004.
- Coordinador de seguretat i salut.
  - SAP (Madrid) 1 de febrer de 2006, rec. 432/2005.
- Administradors / gerents de l'empresa.
  - STS de 29 de juliol de 2002, rec. 3551/2000
- Directors de fàbrica / caps de seguretat / caps de taller.
  - SSTS (Penal) 12 de novembre de 1998, rec. 1687/1998,.
- Fabricants, importadors i subministradors.
  - AAP (Penal) Barcelona 6 de març de 2006, rec. 114/2006.

- Tècnics de prevenció de riscos laborals.
  - SAP (penal) Conca de 21 de febrer de 2001, SAP (penal) Madrid 20 de juliol de 2006, rec. 148/2005, SAP (penal) Santa Cruz de Tenerife 5 octubre 2006, rec. 210/2005, SAP (penal) Barcelona de 20 de febrer de 2008, rec. 57/2008.
- Empreses formatives.
- Autoritat laboral.
- Inspectors de Treball. STS (penal) 25 abril 2005.

- ▶ **Perill greu de la vida, salut o la integritat física dels treballadors**
  - DELICTE DE RISC
  - REQUISIT ESSENCIAL: EXISTÈNCIA DE PERILL
    - PERILL CONCRET, REAL I CERT
    - NO VAL EL PERILL ABSTRACTE, HIPOTÈTIC O POSSIBLE
  - SI HI HA RESULTAT (DELICTE O FALTA DE LESIONS O DELICTE O FALTA IMPRUDENT D'HOMICIDI)
    - Conseqüències de la producció de danys:
      - Concurs de lleis. Art. 8.3 Codi Penal.
      - Concurs ideal de delictes. Arts. 73 i 77 del Codi Penal

- ESCASSA APLICACIÓ PER L'EXIGÈNCIA DE GRAVETAT
- NO ÉS NECESSÀRIA LA PRODUCCIÓ DE DANYS
- DIFICULTAT EN L'APLICACIÓ
  - PROBABILITAT I SEVERITAT DEL DANY
- ÉS POSSIBLE LA COMISSIÓ CULPOSA GREU (ART. 317).
- SI ÉS UNA PERSONA JURÍDICA, LA PENA S'IMPOSA ALS ADMINISTRADORS O ENCARREGATS DEL SERVEI, JA QUE, PODENT-HO REMEIAR, NO HO VAN FER (ART. 318)

PENES

▶ DELICTE ESPECÍFIC

- Comissió dolosa. Presó de sis mesos a tres anys / multa
- Comissió culposa. Presó de tres a sis mesos / multa

▶ DELICTE HOMICIDI

- Dolós. Presó de deu a quinze anys
- Culpós. Presó d'un a quatre anys

▶ DELICTE DE LESIONS.

- De sis mesos a tres anys
- Agreujat de tres a sis anys
- Dolós de deu a quinze anys

▶ FALTA (multa d'un a dos mesos o de quinze a trenta dies)

Delicte de risc catastròfic

- ▶ Protegeix a tots els ciutadans
- ▶ De vegades afecten els treballadors
- ▶ Modalitats
  - Delictes relatius a l'energia nuclear i radiacions ionitzants
  - Delictes de risc provocats per altres agents
  - Delictes de risc en l'activitat de la construcció

EFFECTES

- ▶ PARALITZACIÓ PROCEDIMENT ADMINISTRATIU.
- ▶ NE BIS IN IDEM
- ▶ PERSONES FÍSiques / JURÍDIQUES.
- ▶ ESTABLIMENT RESPONSABILITAT CIVIL.
- ▶ PROHIBICIÓ DE CONTRACTAR AMB L'ADMINISTRACIÓ (CONDEMNA DELICTES)
- ▶ NO ASSEGURAMENT
- ▶ COMPATIBILITAT AMB LA RESPONSABILITAT DE SEURETAT SOCIAL

RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA. PRINCIPIS INSPIRADORS

- ▶ **TIPICITAT.** Flexibilitat sempre que (STC 69/89):
  - CONCRECIÓ FACTIBLE SEGONS CRITERIS LÒGICS
  - REDACCIÓ PERMETA DEDUIR CONDUCTES INFRACTORES.
- ▶ **LEGALITAT.** SSTC 42/87 i 11/81 (llei-reglament)
- ▶ **CULPABILITAT.**
  - PERSONES JURÍDIQUES: STC 246/1991
  - RESPONSABILITAT SOLIDÀRIA
- ▶ ***NE BIS IN IDEM.*** Recàrrec de prestacions.
- ▶ Irretroactivitat
- ▶ PROPORCIONALITAT
- ▶ **PRESUMPCIÓ D'INNOCÈNCIA.** Presumpció de certesa de les actes ITSS (art. 53.2 LISOS).
  - Fets constatats directament
  - STC 76/1990 (Funcionaris públics, *iuris tantum*, Lliure valoració de la prova)

¿QUÈ CAL PER A SANCIONAR?

- ▶ QUE L'EMPRESARI FAÇA UN INCOMPLIMENT D'UNA OBLIGACIÓ LEGAL (RESPONSABILITAT PER CULPA)
- ▶ QUE AQUEST INCOMPLIMENT ESTIGA RECOLLIT COM UNA INFRACCIÓ AMB SANCIÓ
- ▶ INSPECCIÓ DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL (ART. 1 / 2 LISOS)

RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA

REQUISITS

- Conducta tipificada com a INFRACCIÓ
- CONDUCTA QUE SIGA UN INCOMPLIMENT DE LA NORMATIVA
  - Principi legalitat i tipicitat (convenis col·lectius estatutaris, normes tècniques de seguretat)
- ▶ RESPONSABILITAT PER CULPA
  - INCOMPLIMENT NORMATIU.
  - CONDUCTA DEL TREBALLADOR.
  - SANCIONADOR L'INCOMPLIMENT SENSE NECESSITAT DE DANY
  - INTERVENCIÓ DE TERCERS AMB OBLIGACIONS (TREBALLADORS DESIGNATS, DELEGATS DE PREVENCIÓ)

RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA

▶ MODALITAT D'INFRACCIONS

- LLEUS. ART. 11 LISOS
- GREUS. ART. 12 LISOS
- Molt greus. ART. 13 LISOS

▶ SANCIONS

- LLEUS
  - Grau mínim, amb multa de 40 a 405 euros; en el grau mitjà, de 406–815 euros, i en el grau màxim, de 816 a 2.045 euros
- GREUS
  - Grau mínim, de 2.046 a 8.195 euros; en el grau mitjà, de 8.196–20.490 euros, i en el grau màxim, de 20.491 a 40.985 euros
- Molt greus
  - Grau mínim, de 40.986 a 163.955 euros; en el grau mitjà, de 163.956–409.890 euros, i en el grau màxim, de 409.891 a 819.780 euros

RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA

▶ Graduació de les sancions

- La perillositat de les activitats desenvolupades a l'empresa o centre de treball.
- El caràcter permanent o transitori dels riscos inherents a aquestes activitats.
- La gravetat dels danys produïts o que s'hagueren pogut produir per l'absència o deficiència de les mesures preventives necessàries.
- El nombre de treballadors afectats.
- Les mesures de protecció individual o col·lectiva adoptades per l'empresari i les instruccions impartides per aquest en ordre a la prevenció dels riscos.
- L'incompliment dels advertiments o requeriments de la ITSS
- La inobservança de les propostes realitzades pels serveis de prevenció, els delegats de prevenció o el comitè de seguretat i salut de l'empresa per a la correcció de les deficiències legals existents.
- La conducta general seguida per l'empresari amb vista al compliment estricte de les normes en matèria de prevenció de riscos laborals.

RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA

▶ CRITERIS GRADUACIÓ SANCIONS. Art 39 LISOS

- Les sancions es graduaran:
  - En atenció a la negligència i intencionalitat del subjecte infractor, frau o connivència.
  - Incompliment de les advertències prèvies i requeriments de la Inspecció.
  - Xifra de negocis de l'empresa.
  - Nombre de treballadors o de beneficiaris afectats en el cas.
  - Perjudici causat i quantitat defraudada, com a circumstàncies que pugen agreujar o atenuar la graduació a aplicar a la infracció comesa.
- Els criteris de graduació no es poden utilitzar per a agreujar o atenuar la infracció quan estiguen continguts en la descripció de la conducta infractora o formen part del mateix il·lícit administratiu.
- L'acta de la ITSS ha d'explicitar els criteris de graduació de la sanció tinguts en compte.
- Quan no es considere rellevant cap circumstància, la sanció s'imposarà en el grau mínim en el seu tram inferior.

RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA

▶ REINCIDÈNCIA. Article 41 LISOS

- Hi ha reincidència quan es comet una infracció del mateix tipus i la mateixa qualificació que la que va motivar una sanció anterior en el termini dels 365 dies següents a la notificació d'aquesta; en aquest supòsit es requerirà que la resolució sancionadora haja adquirit fermesa.
- La quantia de les sancions es podrà incrementar fins al doble del grau de la sanció corresponent a la infracció comesa, sense excedir, en cap cas, les quanties màximes previstes per a cada classe d'infracció.

PROCEDIMENT ADMINISTRATIU

▶ ACTIVITAT INSPECTORA

▶ INICI

- D'ofici (només ITSS, no subinspectors).
- Denúncies
  - Interessats (Audiència, notificació de resolució i interposició de recursos si s'inicia procediment.)
  - Tercers ja que la normativa és pública.
  - Escrit de denúncia (No anònimes, que no tenen fonament, inintel·ligibles, sense competència o d'assumpes que conega jurisdiccionalment).
  - Deure de confidencialitat de l'origen. STC 7/1993 o 87/2004.

▶ RESULTAT DE L'ACTIVITAT

- Arxivament d'actuacions
- Constatació d'il·lícits:
  - Mesures preventives
    - Advertiments o recomanacions (art. 49 LISOS)
    - Requeriments en matèria de prevenció de riscos (art. 43 LPRL)
    - Paralització de treballs de risc greu i imminent.
  - Actes d'infracció / liquidació
  - Incoació de procediments judicials o administratius

CONSEQÜÈNCIES RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA

- ▶ LA RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA NO POT SER ASSEGURADA
- ▶ INCOMPATIBLE AMB LA PENAL
- ▶ COMPATIBLE AMB LA CIVIL
- ▶ COMPATIBLE AMB SEGURETAT SOCIAL

SUBJECTES INFRACTORS

- ▶ COORDINACIÓ D'ACTIVITATS EMPRESARIALS (ART. 24 LPRL I RD 171/2004)
- ▶ EMPRESES DE TREBALL TEMPORAL (LLEI 14/1994 I RD 216/1999)
- ▶ FABRICANTS, SUBMINISTRADORS, IMPORTADORS (ART. 41 LPRL)

COORDINACIÓ ACTIVITATS EMPRESARIALS

- ▶ **CONCURRÈNCIA DE DIVERSES EMPRESES**
  - RESPONSABILITAT (Art. 13/12 (greu) i 13.7 (molt greu))
- ▶ **CONCURRÈNCIA DE DIVERSES EMPRESES AMB UN EMPRESARI TITULAR**
  - RESPONSABILITAT. Art 12.14 (greu) i 13.8 (molt greu)
- ▶ **CONTRACTES I SUBCONTRACTES**
  - RESPONSABILITAT SOLIDÀRIA
    - CENTRE DE TREBALL / LLOC DE TREBALL
    - PRÒPIA ACTIVITAT. SSTS (UD) 1995.01.18, 1998.11.24, 2005.07.20
      - Activitat inherent al cicle productiu
      - Activitat indispensable organització del treball

EMPRESSES DE TREBALL TEMPORAL

▶ OBLIGACIONS DE L'EMPRESA USUÀRIA

- RESPONSABILITATS (Arts. 12.8, 12.11, 18/12 i 13.10 LISOS)

▶ OBLIGACIONS DE L'ET

- RESPONSABILITATS (arts. 18,3, 18,2, 12,2 LISOS)

SANCIONS ADMINISTRATIVES

- ▶ MULTES PECUNIÀRIES ESPECÍFIQUES
- ▶ PÈRDUA D'ACREDITACIÓ (SPA, auditores, entitats formadores: greus i molt greus). ACCESSÒRIA
- ▶ SUSPENSIO ACTIVITATS ETT (Un any per reincidència en molt greus)
- ▶ INTERVENCIÓ TEMPORAL DE LES MÚTUES (Greu)
/ REMOCIÓ DELS SEUS CÀRRECS (Molt greu)
- ▶ SUSPENSIO O TANCAMENT CENTRE DE TREBALL (Art. 53 LPRL).
  - CIRCUMSTÀNCIES D'EXCEPCIONAL GRAVETAT.
  - TEMPS DETERMINAT. LÒGIC: Quan desapareguen les circumstàncies.
- ▶ LIMITACIONS A LA FACULTAT DE CONTRACTAR.
ACCESSÒRIA

CAPÍTOL DESÈ

LA RESPONSABILITAT EMPRESARIAL EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS (II)

RESPONSABILITAT CIVIL

- ▶ REPARADORA (DANYS)
- ▶ ART. 1101 CC (UN CONTRACTE)
- ▶ ART. 1902 CC (RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL)
- ▶ ASSEGURABLE (ART. 15/5 LPRL)
- ▶ PER CULPA AMB TENDÈNCIA A L'OBJECTIVACIÓ (PROVA L'EMPRESARI)
- ▶ COMPATIBLE AMB TOTES EXCEPTE SI ES RECONeix EN LA VIA PENAL.
- ▶ PRESCRIU AL CAP D'UN L'ANY (ART. 59 ET)

UN CONTRACTE

- ▶ "QUEDEN SUBJECTES A LA INDEMNITZACIÓ DE DANYS I PERJUDICIS CAUSATS ELS QUE EN EL COMPLIMENT DE LES OBLIGACIONS INCÓRREGUEN EN DOL, NEGLIGÈNCIA O MOROSITAT, I ELS QUE DE QUAALSEVOL MANERA CONTRAVINGUEN EL TENOR D'AQUELLES"
- ▶ ORDRE JURISDICCIONAL SOCIAL
  - Demanda de l'accidentat / hereus / descendents: SOCIAL
  - Demanda entre empresaris: CIVIL

RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

- ▶ "EL QUE PER ACCIÓ O OMISSIÓ CAUSA MAL A UN ALTRE, quan hi intervé culpa o negligència, ESTÀ OBLIGAT A REPARAR EL DANY CAUSAT"

¿COM reparen els desperfectes?

- DANYS FÍSICS
  - Dany de la integritat física
- DANYS PSÍQUICS
- DANYS MORALS
  - Conseqüències personals que es deriven del dany
- DANY EMERGENT
  - Despeses suportades per causa del fet danyós (majors despeses a suportar pel lesionat i la seua família en transports, allotjaments, etc.).
- BENEFICIS
  - Pèrdua d'ingressos de tota mena, fins i tot la pèrdua de les expectatives de millora professional

¿COM reparen els desperfectes?

- SSTS 17 DE JULIOL DE 2007
  - *La indemnització dels danys ha d'anar encaminada a aconseguir la seua íntegra compensació, per a proporcionar al perjudicat la plena indemnitat per l'acte danyós.*
  - Es pot utilitzar el Barem d'accidents de trànsit.
- ¿Compensació entre les diferents indemnitzacions?
  - El recàrrec de prestacions no es compensa amb res
  - Es compensen només conceptes homogenis
  - Si es tracta de prestacions de la Seguretat Social que rescabalen per la pèrdua d'ingressos que genera la disminució de la capacitat de guany, temporal o permanent, suposa que les referides prestacions només poden compensar amb les indemnitzacions reconegudes per l'anomenat lucre cessant.

- ▶ Disposició final cinquena. *Sistema de valoració de danys derivats d'accidents de treball i de malalties professionals.*
  - *"En el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per a aprovar un sistema de valoració de danys derivats d'accidents de treball i de malalties professionals, mitjançant un sistema específic de barem d'indemnitzacions actualitzables anualment, per a la compensació objectiva d'aquests danys mentre les víctimes o els seus beneficiaris no acrediten danys superiors".*

EMPRESSES DE TREBALL TEMPORAL

- ▶ OBLIGACIONS DE L'EMPRESA USUÀRIA
  - RESPONSABILITAT CIVIL DELS INCOMPLIMENTS DE LES OBLIGACIONS
- ▶ OBLIGACIONS DE L' ET
  - RESPONSABILITAT CIVIL DELS INCOMPLIMENTS DE LES SEUES OBLIGACIONS
- NO HI HA RESPONSABILITAT SOLIDÀRIA
- RESPONSABILITAT DE CADA UN

COORDINACIÓ ACTIVITATS EMPRESARIALS

- ▶ **CONCURRENCIA DE DIVERSES EMPRESES**
    - RESPONSABILITAT CIVIL DE CADASCUNA
  - ▶ **CONCURRENCIA DE DIVERSES EMPRESES AMB UN EMPRESARI TITULAR**
    - RESPONSABILITAT CIVIL DE CADASCUNA
  - ▶ **CONTRACTES I SUBCONTRACTES**
    - No hi ha responsabilitat solidària, perquè no està fixada expressament.
-

Responsabilitat contractual laboral

- ▶ Dret dels treballadors de donar per resolt el contracte davant incompliments greus de l'empresari
  - Indemnització per acomiadament improcedent

RESPONSABILITAT DE SEGURETAT SOCIAL

▶ MODALITATS

- RECÀRREC DE PRESTACIONS PER MANCA DE MESURES DE SEGURETAT I HIGIENE (ART. 123 LGSS).
- RESPONSABILITAT DIRECTA DEL PAGAMENT DE PRESTACIONS D'EP (ART.197.2 LGSS)
- RESPONSABILITAT CIVIL O PENAL DE L'EMPRESARI (ART. 127.3 LGSS)
- PARALITZACIÓ ACTIVITATS PER LA ITSS (ART. 195 LGSS)

RECÀRREC DE PRESTACIONS

- ▶ "LES PRESTACIONS ECONÒMIQUES DE SEURETAT SOCIAL DERIVADES DE AT / MP AUGMENTARAN D'UN 30% A UN 50% QUAN LA LESIÓ SIGA PRODUÏDA PER MÀQUINES, ARTEFACTES O EN INSTAL·LACIONS (...) QUE NO TINGA DISPOSITIUS DE PRECAUCIÓ REGLAMENTARIS, ELS TINGUEN INUTILITZATS O EN MALES CONDICIONS, O QUAN NO S'HAGEN OBSERVAT LES MESURES (...) DE SEURETAT I HIGIENE (...) "

REQUISITS

- ▶ FALTA D'ADOPCIÓ O insuficiència de les mesures de prevenció.
  - ▶ PERJUDICI PER AL TREBALLADOR DERIVAT DE AT / MP
  - ▶ RELACIÓ CAUSAL.
-

CARACTERÍSTIQUES DEL RECÀRREC DE PRESTACIONS

- ▶ COMPATIBLE AMB TOTES LES RESPONSABILITATS.
- ▶ PER CULPA (EMPRESARI INFRACTOR)
- ▶ PROHIBICIÓ ASSEGURAMENT (ART. 123.2 LGSS).
- ▶ REONEIXEMENT DE L'INSS PREVI EXPEDIENT.
- ▶ ORDRE JURISDICCIONAL SOCIAL

PROCEDIMENT ADMINISTRATIU

- ▶ EXPEDIENT ADMINISTRATIU
  - ▶ INSS
  - ▶ INICI: BENEFICIARI / OFICI (ITSS)
  - ▶ NO TAXADA: 30% A 50%
  - ▶ CRITERI ABONAMENT: GRAVETAT DE LA FALTA
  - ▶ CRITERIS QUANTIA: IMPRUDÈNCIA TREBALLADOR
  - ▶ MILLORES VOLUNTÀRIES (STS (UD) 14 febrer de 2001)
  - ▶ GRAN INVALIDESA (STS (UD) 27 de setembre de 2000)
-

- ▶ RECAPTACIÓ: TGSS
- ▶ RECURS ADMINISTRATIU
- ▶ NO HI HA OBLIGACIÓ DE PAGAMENT AVANÇAT NI RESPONSABILITAT SUBSIDIÀRIA (STS de 21 febrer de 2001).

PROCEDIMENT JUDICIAL

- ▶ ORDRE JURISDICCIONAL SOCIAL
- ▶ ALTRES PROCEDIMENTS:
  - CONTENCIÓS ADMINISTRATIU. STC 158/1985. Art 42.5 LISOS
  - PENAL (ART. 16/2 Ordre 1996.01.18; STS (UD) 2004.05.17)

- ▶ PROHIBICIÓ D'ASSEGURAMENT. Art 15.5 i 3/12 LPRL.
  - ▶ COMPATIBILITAT AMB ALTRES RESPONSABILITATS
    - *NE BIS IN IDEM*
    - RESPONSABILITAT CIVIL
-

RESPONSABILITAT PRESTACIONS DERIVADES D'EP

▶ ART. 197.2 LGSS:

- SI L'EMPRESARI NO FA ELS RECONeixEMENTS MÈDICS OBLIGATORIS ESDEVÉ RESPONSABLE DIRECTE DE TOTES LES PRESTACIONS DERIVADES D'EP
- SANCIONADOR RESULTATS: CAL EP
- INCLOU PRESTACIONS SANITÀRIES I ECONÒMIQUES
- No hi ha automaticitat de les prestacions en cas d'impagament
- Ordre jurisdiccional social

RESPONSABILITAT CIVIL O PENAL DE L'EMPRESARI

▶ ART. 127.3 LGSS

- Quan la prestació tinga origen en fets que impliquen responsabilitat criminal o civil de l'empresari, l'entitat gestora o col·laboradora pot reclamar de l'empresari el cost de les prestacions sanitàries.
- L'entitat gestora es persona en el procediment com a tercer perjudicat.
- Termini de prescripció: un any a comptar des del moment en què van finalitzar les prestacions (import global).

SUSPENSIÓ O PARALITZACIÓ DE TREBALLS PER LA ITSS

- ▶ ARTS. 44, 53 LPRL I 195 LGSS
  - Si l'empresari incompleix l'ordre de paralització del treball, si es produeix un accident, les conseqüències seran les mateixes que en cas de falta d'assegurament.
  - Ordre jurisdiccional social

RESPONSABILITATS DE FABRICANTS, IMPORTADORS I SUBMINISTRADORS

- ▶ **RESPONSABILITAT ADMINISTRATIVA: SÍ**
  - PER PART DE L'ADMINISTRACIÓ INDUSTRIAL (per aplicació art. 33 i 31.2 Llei 21 / 1992, d'indústria) NO DE L'ADMINISTRACIÓ LABORAL
- ▶ **RESPONSABILITAT PENAL: SÍ**
- ▶ **RESPONSABILITAT CIVIL: SÍ**
  - Responsabilitat civil extracontractual pels danys que causen els seus productes defectuosos en treballadors.

RESPONSABILITATS DELS SERVEIS PREVENCIÓ ALIENS

▶ DOS TIPUS DE RESPONSABILITAT

- Les que es deriven de l'incompliment de les seues obligacions de constitució i funcionament com a SPA
- Les que es deriven de l'incompliment de les seues obligacions legals i contractuals respecte de l'empresa concertada

- ▶ Responsabilitats derivades de l'incompliment de les seues obligacions de constitució i funcionament com a SPA
- ▶ Responsabilitat administrativa (arts. 21/12, 13/11 i 12 de la LISOS)

- ▶ Responsabilitats derivades de l'incompliment de les seues obligacions legals i contractuals respecte de l'empresa concertada
  - ▶ Responsabilitat penal
    - ▶ A administradors, gerents i tècnics de prevenció
    - ▶ Responsabilitat civil derivada de la penal, ja que el SPA és responsable dels actes dels seus empleats
  - ▶ Cancel·lació de l'acreditació com a SPA (art. 27.3 RSP)
  - ▶ Responsabilitat administrativa (art. 22/12 LISOS)
  - ▶ Responsabilitat civil contractual enfront de l'empresa concertada
  - ▶ Responsabilitat civil extracontractual davant els treballadors danyats
    - ▶ Problemes quant a la seua admissió

RESPONSABILITATS DE LES EMPRESES SUBCONTRACTISTES DELS SPA

- ▶ No hi ha responsabilitat administrativa
- ▶ Enfront del SPA
  - Responsabilitat penal
  - Responsabilitat civil derivada de la penal
  - Responsabilitat civil contractual
- ▶ Davant dels treballadors de l'empresa concertada
  - Problemes quant a la seua admissió

RESPONSABILITATS DELS TREBALLADORS

- ▶ Art 29/03 LPRL
  - Incompliment prevenció = incompliment laboral
  - Faltes / acomiadament
- ▶ No responsabilitat administrativa
- ▶ Responsabilitat penal / civil derivada de la penal
- ▶ Responsabilitat civil contractual / extracontractual

RESPONSABILITAT TREBALLADORS PREVENCIONISTES

- ▶ Responsabilitat davant l'empresari
  - Disciplinària
  - Reclamació de danys i perjudicis (art. 14.3 LPRL)
- ▶ Responsabilitat penal / civil derivada de la penal
- ▶ Responsabilitat civil extracontractual

RESPONSABILITAT DELS TREBALLADORS DELS SPA I DE LES EMPRESES SUBCONTRACTISTES

- ▶ Responsabilitat penal
- ▶ Responsabilitat civil derivada de la penal
- ▶ Responsabilitat extracontractual davant els treballadors de l'empresa concertada
- ▶ No tenen responsabilitat administrativa ni civil contractual enfront de l'empresa concertada (només pot reclamar al SPA o empresa subcontractista)
- ▶ Responsabilitat davant la seua empresa
  - Responsabilitat disciplinària
  - Responsabilitat civil contractual

▶ **RESPONSABILITAT DELS REPRESENTANTS DELS TREBALLADORS**

- CAP RESPONSABILITAT

▶ **RESPONSABILITAT DELS AUDITORS**

- Responsabilitat administrativa (arts. 21 /12, 25, 13/11, 12 i 13 LISOS)
- Responsabilitat contractual enfront de les empreses auditades

Capítol Onzè

LA PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS EN EL SECTOR PÚBLIC

▶ RÈGIM PREVENTIU GENERAL

▶ RÈGIMS PREVENTIUS ESPECIALS

- Centres i establiments militars
  - Serà d'aplicació la LPRL, amb les particularitats previstes en la seua normativa específica
    - RD 1932/1998, d'11 de setembre, normes d'adaptació dels capítols III i V de la LPRL
- Establiments penitenciaris
  - S'adaptaran a la LPRL aquelles activitats amb característiques que justifiquen una regulació especial.
- Activitats específiques
  - La LPRL no és aplicable en les activitats amb particulars, però inspira la normativa específica.
    - Policia i seguretat
    - Resguard duaner
    - Serveis operatius de protecció civil i peritatge forense en els casos de greu risc, catàstrofe i calamitat pública

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

▶ Art. 3.1 LPRL

- *Aquesta Llei i les seues normes de desplegament són aplicables (...) en l'àmbit (...) de les relacions de caràcter administratiu o estatutari del personal al servei de les administracions públiques, Amb les peculiaritats que, en aquest cas, es contemplen en aquesta Llei o les seues normes de desplegament.*
- *Quan en aquesta Llei es faça referència a treballadors i empresaris, s'entendran també compresos en aquests termes, respectivament, d'una banda, el personal amb relació de caràcter administratiu o estatutari i l'Administració pública per a la qual presta serveis (...)*

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

- ▶ **MARC NORMATIU DEL PERSONAL LABORAL**
  - Idèntic que el personal laboral del sector privat
- ▶ **MARC NORMATIU DEL PERSONAL FUNCIONARI, ESTATUTARI I CONTRACTAT administrativament**
  - S'aplica la LPRL
  - Repartiment competències Estat-CCAA
    - Competència estatal. Art 149,1,18 CE
      - Bases del règim estatutari. Llista en la disposició addicional tercera, punt 2 LPRL
    - Competència de les CCAA
      - Normes no bàsiques. Llista en la disposició addicional tercera, punt 2 LPRL

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

- ▶ Reserva de llei de l'art. 103,3 de la CE
  - *La Llei regularà l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de mèrit i capacitat, les peculiaritats de l'exercici del seu dret a sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat en l'exercici de les seues funcions.*
- ▶ Regulació per la negociació col·lectiva.
  - Art 37,1 j) de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (Llei 7/2007)
    - *Seràn objecte de negociació, en el seu àmbit respectiu i en relació amb les competències de cada Administració pública i amb l'abast que legalment procedisca en cada cas, les matèries següents:*
      - *Les que així s'establisquen en la normativa de prevenció de riscos laborals.*

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

▶ PECULIARITATS DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

- PLENA EQUIPARACIÓ D'OBLIGACIONS EMPRESARIALS I DELS TREBALLADORS
- PECULIARITATS
  - Sistemes de prevenció
  - Sistemes de participació i consulta
  - Règim de responsabilitats

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

► Sistemes de prevenció

- RD 67/2010, de 29 de gener. Adapta la legislació de prevenció a l'Administració General de l'Estat
  - La modalitat d'organització dels recursos per a l'activitat preventiva serà determinada pels òrgans competents de l'Administració.
    - Potenciant els recursos propis
  - Modalitats possibles. Tres:
    - Designar un o diversos empleats públics
    - Servei de prevenció propi
    - Servei de prevenció aliè

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

- Obligació de constituir un SPP. Art 7,3 RD 67/2010
- Els SPP han de comptar com a mínim amb dues especialitats
- Possibilitat de constituir SPM. Art 7,4 RD 67/2010
- Designació d'un o diversos empleats públics quan no s'haja de constituir un SPP / SPM
- Possibilitat de recórrer a un o diversos SPA
- Realització d'auditories per l'INSHT o al Consell de Seguretat Nuclear

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

- ▶ Règim de participació i consulta
  - Adaptació de la normativa general
    - No afecta competències, facultats i garanties dels delegats de prevenció
    - Àmbit específic el dels òrgans de representació unitària
    - Actuació coordinada de tots els òrgans de representació
    - Constitució d'un únic Comitè de Seguretat i Salut; n'admet excepcionalment la constitució de més en altres òrgans.
  - Peculiaritats dels delegats de prevenció.
    - No hi ha diferències (mateixes competències, mètodes de designació, nombre, crèdits horari, proporcionar mitjans...)
  - Peculiaritats Comitè de Seguretat i Salut
    - No hi ha diferències

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

- ▶ Règim de participació i consulta
  - Òrgan específic de participació de les organitzacions sindicals: COMISSIÓ TÈCNICA PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
    - Dependent de la Mesa General de Negociació de l'Administració General de l'Estat
    - El seu precedent és la Comissió Paritària de Salut Laboral
  - Possibilitat de creació de comissions de prevenció en cada departament o organisme públic
    - Quan hi haja més d'un Comitè de Seguretat i Salut

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

▶ Règim de responsabilitats

- Responsabilitat penal
  - No s'exigeix a l'Administració Pública com a persona jurídica, però sí a qui la represente i a qualsevol que tinga obligacions.
- Responsabilitat civil
  - Exigible
  - Responsabilitat civil directa de l'Administració per danys i perjudicis causats al treballador o funcionari. Fonament art. 106,2 CE (*dret a ser indemnitzat de qualsevol particular*).
  - Responsabilitat dels funcionaris públics i personal laboral per la via de rescabament que exercisca l'Administració Pública contra ells pels seus actes. Art 145,2 Llei 30/1992.

RÈGIM PREVENTIU GENERAL

▶ Règim de responsabilitats

- Responsabilitat administrativa
  - No s'imposen multes, només mesures correctores
  - Procediment administratiu especial. RD 707/2002, de 19 de juliol procediment especial de la ITSS en l'Administració General de l'Estat
    - El procediment s'inicia d'ofici per ordre superior, per pròpia iniciativa o per petició dels representants.
    - Comunicació al Cap de la Unitat Administrativa, al CSS i al DP per l'inspector de la seua visita amb 24 h. d'antelació llevat d'urgència.
    - Possibilitat de demanar col·laboració del INSHT
    - Elaboració de requeriment
    - Si hi ha discrepància entre Ministres, resol el Consell de Ministres.
    - Si hi ha risc greu i imminent, possibilitat de paralització d'activitats.